

# ALEMPI JA YLEMPI JOOGA

Silmäys syvempään uskonnolliseen  
elämään itä- ja länsimailla

*Helsingin esitelmää  
tuhella 1923 pitänyt*

PEKKA ERVAST

VIIPURI 1923  
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ TIETÄJÄ

HELSINGISSÄ 1923  
KESKUSKIRJAPAINO OY.

## SISÄLLYS:

Siv.		
I	Suggestioni ja fakiiritemput .....	1
II	Fakirismi ja jooga .....	9
III	Jooga .....	17
IV	Jooga länsimailla .....	25
V	Rosenkreuziläisyys .....	34
VI	Kristillinen jooga .....	41

## SUGGESTIONI JA FAKIIRITEMPUT

Jokainen ihminen tietää jotakin meidän aikanamme n.s. spiritistisistä ilmiöistä. Jokainen tietää, että semmoiset ilmiöt aikaansaadaan n.s. mediumien eli välittäjien avulla. Jos ei mediumia ole, silloin ei voida aikaansaada mitään todellisia n.s. spiritistisiä ilmiöitä.

Mikä sitten mediumi on? Se on ihminen, jolla on erikoinen taipuvaisuus passiivisuuteen, mielensä keskittämiseen passiiviseen, vastaanottavaiseen tilaan, niin että hän ei mitään ajattele, vaan osaa tajunnassaan aivankuin vaipua pois koko ruumiillisesta elämästä. Silloin hän tässä passiivisuudessaan antaa tilaa jollekin, toistaiseksi useimmille tuntemattomalle, luonnonvoimalle, näkymättömälle voimalle, joka ottaa hänen ruumiinsa haltuunsa ja sitten tavalla tai toisella ilmoittakse.

Yksi tapa on, että mediumi vaipuu „transiin”, niinkuin sanotaan, jonka jälkeen hänen suunsa alkaa puhua. Hän ei puhu omalla äänellään eikä semmoisia asioita, joita hän hereillä ollessaan tietää ja joista hän silloin puhuisi, vaan aivan toisia, odottamattomia asioita. Hän puhuu, ikäänkuin hänellä olisi tieto annettavana jostain henkimaailmasta, ja sentähden on otaksuttu ja yleensä otaksutaan spiritistisissä piireissä, että hänen kauttansa puhuvat vainajain henget.

Toisenlaisia ilmiöitä on esim. sellainen, jolloin mediumin vaivuttua transiin hänestä erittyy hienoa eetterimäistä ainetta. Nykyajan tiedemiehet nimittävät sitä teleplasmaksi. Se erkanee ihmisen ruumiista ja muodostuu henkiolennoksi. Semmoisia ilmestyy istunnossa toinen toisensa jälkeen tai useampia yhtäikaa, ja ne saattavat olla istunnossa olijoiden kuolleiden tuttavien näköisiä, puhuvat, toimivat ja ovat kuin elävät ihmiset ainakin. Kun tällainen aineellistuminen eli materialisatiosi onnistuu hyvin, on se todellakin sangen hämmästyttävä ja vaikuttava ilmiö niiden mielestä, jotka istuvat seanssissa, varsinkin jos he ovat vakuutetut siitä, että ei mitään petosta tapahdu, että mediumi istuu kaiken aikaa omalla paikallaan henkiolennon liikkua huoneessa.

Spiritistiset ilmiöt, jotka perustuvat tuntemattomiin luonnonvoimiin, voivat siis syntyä vain silloin, kun on mediumi läsnä, passiivinen ihminen, mutta kuitenkin merkillisen tahdonvoimainen ja erikoinen, mediumi, joka ei itse hallitse ilmiöitä, vaan antautuu ilmiötä synnyttävien luonnonvoimien käytettäväksi.

Toiselta puolen on olemassa perin toisenlaisia yliaistillisia ilmiöitä, joita aikaansaadessaan ihminen ei ole missään erikoisessa uni- eli transiitilassa, vaan täysin hereillä, vieläpä määrää, mitä ilmiöitä hän tahtoo itse aikaansaada. Näitä ilmiöitä voimme sanoa yhteisellä nimellä „maagillisiksi ilmiöiksi”. *Magia* on vanha sana, jo vanhoilla ajoilla persialaiset puhuivat „maageista”. Tietäjät itäiseltä maalta, jotka tulivat vastasyntyntä vapahtajaa katselemaan, olivat tuommoisia itämaalaisia maageja. Tämä vanha sana, magia, tarkoittaa semmoista tietoa ja taitoa, jonka ihminen kykenee saavuttamaan kadottamatta mitään omasta tajunnastaan ja itsetietoisuudestaan, vaan ollessaan täysin tietoinen tajunnassaan ja halliten täysin itseään. Sentähden mielestäni on sopiva nimittää näitä toisenlaisia ilmiöitä maagillisiksi ilmiöiksi, joita ihminen saa vapaalla tahdollaan aikaan, itse määräten, minkälaisia tahtoo aikaansaada.

Näistä maagillisista ilmiöistä ovat toistaiseksi täällä Euroopassa tunnetuimmat n.s. hypnoottiset ilmiöt. Itse asia, jota kuvataan sanalla hypnotismi, ei ole uusi, vaikka emme ole puhuneet siitä vielä sataakaan vuotta tällä nimellä, jonka keksi skotlantilainen tohtori James Braid 1840-luvulla, saaden asialle siten tieteellisen leiman. Hänen jälkeensä ovat tiedemiehet tutkineet kyseessä olevia ilmiöitä ja omaksuneet nimen hypnotismi. Mutta ovathan itse ilmiöt olleet tunnettuja ennenkin. Euroopassa niitä erikoisesti esitti Ranskan vallankumouksen aikoina F. A. Mesmer – siis enemmän kuin 100 vuotta sitten. Mesmer sai aikaan merkillisiä ilmiöitä hypnotismin ja suggestionin avulla, mutta hän nimitti niitä „animaalisesti magneettisiksi”

ilmiöiksi, ja hänen kannattajansa puhuivat niistä „mesmeerisinä ilmiöinä”. Mitä ilmiöitä ne nyt ovat, joita kaikilla näillä nimillä kunnioitetaan?

Muistan, kuinka lapsena kerran näin hypnotisoijan, joka antoi julkisia näytäntöjä. Hänellä oli mukanaan oma mediumi, mutta hän teki temppuja yleisönkin luota kutsumiensa henkilöiden kanssa. Hän vaivutti heitä uneen ja uskotteli heille yhtä ja toista, mutta mielestäni intresanteimpia kokeita olivat ne, joita hän suoritti oman mediuminsa avulla. Tämä oli nainen, joka tottuneena hänen vaikutukseensa totteli häntä heti ja helposti. Muuan ilmiö oli semmoinen, että asetettiin kolme tuolia perätysten ja mediumi pantiin pitkälleen tuoleille, jonka jälkeen hypnotisoija vaivutti hänet siksi syvään uneen, että hän joutui n.s. „kataleptiseen” eli jäykkään tilaan. Sitten hypnotisoija otti hänen altaan pois keskimäisen tuolin, jolloin mediumi jäi jäykkänä lepäämään kahden tuolin varaan. Vähitellen vedettiin jalkapäässä olevaa tuolia ulospäin, niin että nainen oli ainoastaan kantapäällään kiinni tuolin reunalla, ja sitten vedettiin toista, pääpuolella olevaa tuolia niin kauas ulospäin, että mediumin pää vain jäi pikkuisen tuolin reunalle. Siellä siis hypnoosiin vaivutettu nainen makasi jäykkänä melkein ilmassa, ja hypnotisoija vielä nousi keikkumaan hänen vatsalleen. Näky oli kokolaiilla kaamea, kun nainen pysyi yhtä jäykkänä ja tiedottomana. Tämä oli hyvä esitys hypnoottisen unen kataleptisestä asteesta eli tilasta.

Näinä päivinä on Helsingissä esiintynyt kaksi ulkomaalaista tohtoria, toinen puolalainen ja toinen saksalainen, jotka esittivät erilaisia ilmiöitä hekin. En ollut tilaisuudessa näkemään heitä, mutta toinen kuulemma oli etevä suggestionivoiman käyttäjä. Hän uskotteli henkilöille, jotka nousivat lavalle, kaikenlaisia asioita. Hän ei vaivuttanut näitä koesubjektejaan eli mediumejaan uneen, vaan herätti heissä valveilla ollessa määrättyjä kiintoajatuksia. Niinpä jonkun mieleen esim. nostatettiin semmoinen ajatus, että hän ei päässyt tuolilta liikkumaan, vaikka kuinka yritti. Toinen tohtori taas antoi haavoittaa ja pistellä itseään neuloilla, hilliten itseään samalla niin, ettei verta tullut eikä haavoista näkynyt jälkeä.

Kun näistä kuulin, muistui mieleeni, että joitakuista vuosia sitten, ennen maailman sotaa, esiintyi Helsingissä jokin ulkomaalainen ihmeidentekijä – hän taisi olla afrikalainen marabuutti, – joka näytteli erikoisia fakiiritemppuja. Hän haavoitti itseään kerrassaan julmalla ja odottamattomalla tavalla. Hän ei ainoastaan käyttänyt ohkaisia neuloja, vaan hänellä oli terävä miekkakin, jolla haavoitti itseään ja m.m. leikkasi paljastetun vatsansa auki. Mutta kaikki haavat menivät heti umpeen ja paranivat. Hän lienee esiintynyt vain yhden kerran, mutta jätti jälkeensä voimakkaan vaikutuksen niihin, jotka olivat katsomassa.

Jos matkustaa Indiaan, saa kyllä nähdä yhtä ja toista, johon ei ole tottunut täällä Euroopassa. Siellä tapaa yhtä mittaa n.s. fakiireja. Nämä eivät ole varsinaisia „katumuksentekijöitä”, niinkuin eurooppalaiset heitä nimittävät, vaan pikemmin tietoon ja valtaan pyrkijöitä – valtaan salattujen luonnonvoimien yli. He osaavat tehdä monenlaisia temppuja. Heidän tavallisin temppunsa on seuraava: kun suuri joukko ihmisiä on kokoontunut taivasalle, antaa fakiiri suuren mangopuun nousta maasta. Se kohoaa äkkiä ja kaikki näkevät, kuinka pienestä siemenestä, jonka fakiiri on kätkenyt maahan, kasvaa suuri puu. Toinen tavallinen temppu on, jos hänellä on poika auttajana, että fakiiri ottaa pitkän köyden ja heittää sen ilmaan, jolloin köysi jää riippumaan ilmassa ja pieni poika lähtee küpeämään köyttä pitkin, kunnes häviää näkyvistä; sitten fakiiri alkaa torua ja tehdä liikkeitä veitsellään ilmassa, ikäänkuin haavoittaakseen ja paloittelakseen poikaa, ja ennen pitkää alkaakin tippua alas ilmasta pojan ruumiinosia, jalka, pää, käsi j.n.e. kaikkein kauhuksi! Mutta fakiiri kokoo jäsenet yhteen, peittää ne liinallaan tai pistää ne koriin, ja kun hän hetken perästä nostaa liinan tai avaa korin kannen, on poika siinä taas ilmielävänä ja terveenä. On koetettu valokuvata näitä taikailmiöitä ja on havaittu, että valokuvauslevylle ei ole saatu jälkiäkään köysitempusta enemmän kuin mangopuustakaan; kerran vain lienee mangopuusta tullut kuva valo kuvauslevylle. Sääntönä saattaa siis pitää, että todellisuudessa ei ole mitään ilmiötä tapahtunutkaan. Ei ole poika kiivennyt köyttä ylös eikä mitään mangopuuta kasvanut. Kaikki on ollut harhanäköä, mitä läsnäolijat ovat nähneet. Onpa huomattu sekkin, että jos katsoja tulee paikalle, kun fakiiri jo on keskellä temppua ja ihmiset ovat kiintyneet katselemaan sitä, ei myöhästynyt katsoja näekään mitään, vaan ihmettelee, mitä ihmiset tuolla tollistelevät. Tästä on käynyt

selville, että ilmiöt ovat n.s. suggestioni-ilmiöitä, jolloin ulkokohtaisessa todellisuudessa ei mitään tapahdu, vaan ajatuskuva luodaan katsojan omassa tajunnassa.

Tätä kykyä nostattaa toisen ihmisen mieleen jokin mielikuva ja panna hänet näkemään semmoista, mitä ei ole todellisuudessa, nimitämme juuri suggestioniksi eli hypnoottiseksi vaikutusvoimaksi. Se on epäilemättä ihmeellinen kyky, varsinkin kun sitä osataan harjoittaa niin, että useampia ihmisiä yhtäkaa lumotaan. Tätä eivät eurooppalaiset hypnotisoijat osakaan tehdä. He tarvitsevat yhden henkilön mediumikseen uskotellakseen hänelle yhtä ja toista. Mediumin ei kylläkään aina tarvitse vaipua uneen, mutta suuria joukkoja ei ole vielä osattu lumota Europan tieteellisissä piireissä.

Sitävastoin on ollut yksityisiä „tietäjiä” meillä Suomessakin, jotka kertoman mukaan ovat osanneet lumota useampia ihmisiä yhtäkaa. Teille lienee ainakin nimeltä tunnettu ihmeellinen suomalainen „noita” eli „tietäjä” – miksi häntä sanoisin, – jonka nimi oli Kuikka Koponen. Hänestä on pieni kirjakin julkaistu ja on paljon juttuja liikkeellä, jotka ovat enemmän tai vähemmän koomillisia, ja sentähden on kaikki, mitä hänestä tiedetään, kuin mikäkin kaskukokoelma. Hänellä oli epäilemättä harvinainen kyky lumota ihmisiä. Olen kuullut henkilöiltä, jotka itse ovat tavanneet Kuikka Koposen, että hän osasi tehdä ihmeellisiä temppeja. Hän ei ollut tavallinen hypnotisoija, jonka tarvitsee vaivuttaa uneen toisia, vaan hän oli kuin indialainen fakiiri ainakin ja saattoi aito fakiirin tavalla suggeroida eli nostattaa mieleen, mitä ikinä tahtoi, niin että salaperäisen kykynsä avulla ei ainoastaan luonut koomillisia tilanteita, vaan myös pelasti itsensä monesta pälkähästä sekä auttoi köyhiä ja apua tarvitsevia ihmisiä tempuillaan.

Mieleeni muistuu tässä muuan vähäpätöinen kokemus, mikä minulla kerran oli erään suomalaisen ukon kanssa, joka kävi luonani, kertoi tunteneensa Kuikka Koposen ja olleensa jonkun aikaa hänen oppilaansa. „Taidatte olla silmäkääntäjä itsekkin?” kysäsin. Ukko myönsi jotakin oppineensa. „Olisi mieltäkiinnittävää, jos minullekin näyttäisitte”, sanoin minä. Ukko arveli, ettei hän niin etevä ollut. Sillä kertaa ei asiasta tullut mitään, mutta jonkun ajan perästä ukko saapui luokseni eräänä aamuna ja sanoi: „Ettekö olisi hyvä ja lainaisi minulle 10 markkaa tätä kirjaa vastaan tai ostaisitte tämän kirjan?” Katselin kirjaa, se oli paksu teos, mutta koska en sitä tarvinnut, suostuin lainaamaan hänelle 10 markkaa siitä. Ukko sai rahat, jätti kirjan minulle ja sanoi palaavansa kirjaa hakemaan 10 päivän perästä. Kirja asetettiin hyllylle ja 10 päivää kului. Sitten ukko eräänä aamuna tuli takaisin maksaakseen velan ja viedäkseen kirjan. Juoksin sitä hakemaan varastohuoneesta, missä se oli hyllyllä, ja kirjaliikkeemme hoitaja istui huoneessa – hän tiesi myöskin kirjan historian ja olimme pitäneet sitä silmällä –. Tultuani huoneeseen huudahdin hänelle iloisesti: „nyt se kirja tarvitaan, ukko tuli kuin tulikin ja maksoi velkansa!” Menin hyllylle: kirjaa ei olekaan. „Missä kirja on? Eilenhän se oli vielä täällä!” Mutta nyt se oli kadonnut. Toverini tuli, katseli ja sanoi: „ei ole mahdollista, että kirja olisi hävinnyt, sillä näin sen vielä äsken täällä.” Me pengoimme ja haimme ja minua hävetti, mutta kirjaa ei löytynyt mistään. Nolona täytyi minun palata ukon luo ja selittää, että häpesin tunnustaa, mutta kirja ei ollut löydettävissä. Ei auttanut muu kuin sen ostaminen omaan arvoonsa. Ukko sai siis vielä 10 markkaa ja meni tyytyväisenä tiehensä. Kun hetkistä myöhemmin olimme varastohuoneessa, niin herranen aika, tuossahan se kirja seisookin omalla vanhalla paikallaan!

Tämä ei ollut ukon puolelta epämoraalinen teko, sillä olinhan nimenomaan pyytänyt häntä näyttämään jonkun tempun. Ymmärsin heti, että ukko oli tahtonut näyttää, mitä hän osasi, ja sillä hyvä. Kirja oli 20 markan arvoinen. Epäilemättä se, että olin antanut luvan ukolle, teki mahdolliseksi hänelle kääntää silmämme eli suggeroida mieleemme ajatus, ettei kirjaa ole olemassa tai että se oli näkymätön.

Minun täytyy kertoa vielä eräästä merkillisestä kokeesta, jonka suoritti ranskalainen parooni Du Potet. Tämä parooni eli viimevuosisadan alkupuolella ja oli Mesmerin jälkeläinen; vasta hänen kuoltuaan ruvettiin puhumaan hypnotismista. Hän huomasi jo nuorena omaavansa ihmeellisen voiman ja rupesi sitä käyttämään.<sup>1)</sup> Hänestä tuli niin etevä hypnotisoija ja suggeroija, että hän herätti mitä suurinta huomiota

---

<sup>1)</sup> Vrt. Du Potet, *La magie dévoilée*.

Ranskassa viime vuosisadan keskivaiheilla, ja madame Blavatsky nimitti häntä Europan kaikkein mesmeristien mestariksi.<sup>2)</sup> Parooni Du Potet nimitti itse kaikkia näitä ilmiöitä magiaksi. Hän sanoi, että ne ovat maagillisia. Hän oli mielestään löytänyt avaimen vanhojen viisaiden merkilliseen taitoon ja tietoon. Ennen maailmassa puhuttiin maagikoista ja tietäjistä ja myöhemmin on luultu, että ne olivat kaikki mahdottomia juttuja. Mutta parooni vakuutti, että semmoista taitoa oli olemassa, – „ja kenessä se ilmenee, hän huomaa pian löytäneensä kaiken magian avaimen.”

Du Potet suoritti kaikenlaisia kokeita. Hänkään ei vaivuttanut ihmisiä uneen, vaan vaikutti heihin välittömästi suggestionin avulla, jota hän vielä usein vahvisti maagillisilla tempuilla. Yhteen aikaan hän piti Parisissa istuntoja, joissa kuka tahansa sai olla mukana. Niissä sattuneista tapauksista tahdon tässä kertoa erään huomattavan kokeen.

Eräänä sunnuntaina Du Potet piirsi lattialle kaksi viivaa, toisen valkoisella liidulla ja toisen mustalla hiilellä. Ne olivat yhdensuuntaiset ja yhtä pitkät. Niiden väli oli noin metrin leveä ja viivat olivat noin kolme metriä pitkät. Sitten hän piirsi lattialle valkoisen viivan toiseen päähän valkoisen kolmion ja mustan viivan samaan päähän käärmeen hiilellä. Viivojen muodostaman välimatkan kumpaankin päähän, siis toisella puolella kolmion ja käärmeen keskelle, hän piirsi viisikantaisen tähden. Piirtäessä ei hän puhunut mitään, mutta ajatteli, että valkoinen viiva esitti elämän hyviä voimia ja ihmisen hyvää enkelää ja musta viiva pahoja voimia ja kiusauksia ihmiselämässä. Piirrettyään kuvionsa valmiiksi hän selitti, että lattialla oli symbolisoituna ihmiselämän kaksi mahdollisuutta, hyvä tie ja paha tie. Ihminenhan oli olento, joka horjui toiselle tai toiselle puolelle, ja toisilla ihmisillä oli enemmän halua pahaan, toisilla taas enemmän taipumusta hyvään. Mutta nyt oli tarkoitus kokeellisesti nähdä, oliko ihmiselämässä vaikuttamassa kaksi tuommoista voimaa, ikäänkuin kaksi erilaista kohtaloa, jotka vetävät ihmisyksilöä puoleensa.

Kaikki läsnäolijat innostuivat näkemään kokeen tuloksia, vaikka joukossa oli epäileviäkin, ja heti tarjoutui useampia nuoria ihmisiä koehenkilöiksi. Ensiksi otettiin eräs nuori 24-vuotias mies, terveen ja pulskan näköinen, joka hymyillen ja nauraen tuli esiin ja asettui toiselle tähdelle, niinkuin parooni määräsi, ja arveli, ettei tästä mitään tule. Parooni asettui toiseen päähän toiselle tähdelle ja seiso siinä odottavana eikä katsonutkaan nuorta miestä. Kun oli kulunut pari minuuttia, näkyi selvästi, että nuori mies alkoi horjua, hänen jalkansa vavahtelivat ja hän tuli levottomaksi. Äkkiä hän astui askeleen suoraan mustalle viivalle, mutta ikäänkuin pelästyen veti jalkansa takaisin viisikantaiselle tähdelle. Siinä hän seiso hetken aikaa, mutta uudestaan hän astui mustalle viivalle ja taas ponnahti takaisin, mutta tällä kertaa lyhyemmän matkan. Sitten hänen silmänsä jäivät tuijottamaan, hän ikäänkuin kadotti tasapainonsa ja itsetietoisuutensa ja syöksyi kokonaan mustalle viivalle, kulkien sillä eteenpäin. Mutta aivankuin valkoinen viiva olisi vetänyt häntä puoleensa, hän piti päänsä kääntyneenä sinnepäin ja hänen ruumiinsa kallistui valkoista viivaa kohti, mutta jalat kulkivat mustaa pitkin, kylmä hiki tippui otsasta ja kasvot ilmaisivat mitä hirmuisinta nautintoa ja samalla ääretöntä epätoivoa ja tuskaa. Päästyään viivan päähän hän kaatui tajuton maahan. Parooni riensi hänen avukseen ja hänet kannettiin toiseen huoneeseen, jossa hän pian heräsi tajuihinsa ja tuli aivan entiselleen. Kysyttäessä hän ei tiennyt, mitä oli tapahtunut, muisti vain ensimmäisen askeleensa mustaa viivaa kohti ja kauhistuksensa, mutta kun hän otti toisen askeleen, oli kuin hänen päänsä olisi mennyt sekaisin, eikä hän enää muistanut mitään.

Sitten tuli toinen nuori mies. Hän oli hienon ja vakavan näköinen ja sanoi koettavansa hänkin. Hän asettui seisomaan tähdelle katseli eteensä huolettomana hymyillen ja sanoi: „ei tästä mitään tule, kyllä minä pidän vastaan.” Mutta ei ollut kulunut kuin pari minuuttia, niin hänkin alkoi horjahdella. Hänen silmänsä tulivat tuskaisiksi, hän otti askeleen mustaa viivaa kohti; mutta yhä tuskaisemmaksi kävi hänen ilmeensä, hän aivankuin pelästyi julmaa painostusta ja vetäytyi takaisin, mutta ei takaisin tähdelle vaan valkoista viivaa kohti. Näkyi selvästi, että hän ponnisti koko tahdonvoimallaan valkoisen viivan luo. Kuitenkin oli, kuin

---

<sup>2)</sup> Kirjassaan *Isis Unveiled*.

ihmeellinen voima olisi vetänyt häntä mustaan päin, – hän astui vielä askeleen sitä kohti, mutta riuhtaisi itsensä äkkiä irti ja pääsi valkoisen viivan luo. Sitten hän kulki sitä pitkin eteenpäin, mutta kyyneleet valuivat hänen silmistään ja hän oli aivan haltioituneen näköinen. Päästyään viivan päähän hän syöksyi paroonin syliin, halaillen häntä ja itkien hänen rinnoillaan. Senjälkeen parooni hänet herätti. Hänkin oli ollut puolitajuissaan, mutta sanoi taistelleensa sisässään eikä ikinä kokeneensa niin kovaa taistelua. Musta viiva veti häntä puoleensa semmoisella voimalla, että hän pelkäsi kokonaan kadottavansa tasapainonsa, mutta äärettömällä voiman ponnistuksella hän pääsi valkoiselle, ja sitten tuntui, kuin hän olisi tullut lapseksi jälleen eikä ymmärtänyt mitään.

Kokeilua olisi sillä kerralla ehkä vielä jatkettu, ellei samassa kolmas nuorukainen olisi syöksynyt huoneen toisesta päästä paikalle, niin että tuolia kaatui ja ihmisiä lensi nurin. Hän tuli kuin ammuttuna noille noitaviivoille, ollen aivan kuin raivokohtauksessa. Parooni otti heti kiinni hänestä ja rupesi herättelemään, niin että nuori mies pääsi tajuihinsa. Kun häneltä kysyttiin, mikä hänen oli, hän sanoi: „en tiedä, mutta viivat vetivät minua puoleensa, niin etten voinut vastustaa, vaan minun täytyi tulla.” Ja kun parooni kysyi toisilta läsnäolijoilta, tunsivatko he jotain, niin melkein kaikki järjestään sanoivat että viivat lumosivat heidät, niin että heillä oli melkein vastustamaton halu tulla kokeilulle. Silloin päätettiin, ettei samaa tempua enää jatkettaisi, vaan otettiin toisenlaisia kokeita.

Nämä Du Potet'n kokeet ovat minusta mielenkiintoisia ei ainoastaan suggestioni- ja maagillisina ilmiöinä, vaan myöskin siinä suhteessa, että antavat meille sekä psykologisen että metafyyssillisen opetuksen. Ne näyttävät meille havainnollisesti, että ihmisen elämässä saattaa hyvinkin olla tuommoisia voimia, jotka vaikuttavat häneen, niin ettei hän voi pysyä tasapainossa. Jos hän tietäisi paremmin olla varuillaan, hän paremmin säästyisi monilta viettelyksiltä, mutta kun hän ei käytännöllisessä elämässä muista ja usko, että tuommoiset voimat häneen vaikuttavat, on hänen paljon vaikeampi tulla toimeen. Kyllähän ennen maailmassa puhuttiin uskonnoissa perkeleistä ja suuresta pahasta hengestä, viettelijästä, joka kulkee ympäri ja koettaa niellä ihmisiä, mutta usko perkeleeseen ei nyt enää sovi meikäläiselle ihmiselle, joka on saanut vähänkin skeptillisen, materialistisen kasvatuksen. Olemme hyljänneet tuon taikauskoisen käsityksen, ja kun emme usko perkeleeseen, emme juuri usko Jumalaankaan. Tuommoiset tutkimukset kuin tämän paroonin maagilliset kokeet näyttävät meille kuitenkin, vaikka olisimme mitä skeptikkoja tahansa, että ihmiselämässä saattaa silttenkin vaikuttaa merkittäviä voimia.

Fakiiritempuja on muunlaisiakin kuin näitä suggestioni-ilmiöitä. Fakiiri esim. hallitsee omaa ruumistaan, verenkiertoaan ja hermojaan, niin ettei tunne kipua eikä anna veren juosta. Fakiiri antaa haudata itsensä joksikin aikaa ja elää yhä, kun hauta taas avataan. Eversti Olcott, Teosofisen Seuran presidentti-perustaja, kertoi minulle olleensa kerran mukana, kun muuan indialainen fakiiri haudattiin. Olcott oli vieraana erään ruhtinaan, maharadshan luona, ja fakiiri saapui hoviin, tahtoen esittää tempujansa. Tarkan kontrollin alaisena hän vaivutti itsensä transitiilaan ja muurattiin sitten hautaholviin, jota sotamiehet pantiin vahtimaan. Hänen oli määrä olla kuusi viikkoa holvissa. Eversti Olcott ei tietysti viipynyt niin kauan maharadshan luona, mutta kuuden viikon kuluttua hän tuli uudestaan paikalle. Maharadshan kunnia oli vaatinut, että holvia oli tarkkaan vartioitu koko ajan. Juhlakulkueessa lähti seurue holvin luo, joka avattiin, kun oli tutkittu, että kaikki sinetit olivat ehjät, ja fakiirin auttajat toivat fakiirin sieltä ulos. Varsin pienillä tempuilla herättivät he hänet eloon. Hän oli kääntänyt kielensä kitalakeen ja sen hänen toverinsa kiersivät takaisin; nenään oli pantu sulaa voita; se puhdistettiin ja sitten annettiin horroksestaan heränneelle lämmintä maitoa juoda. Fakiiri oli virkeän näköinen ja sanoi, että hänellä oli ollut erittäin mielenkiintoinen matka toisessa maailmassa, – ja kyllä hän oli valmis lähtemään taas, jos niin tahdottiin.

Tuommoiset fakiiritempu, joita on jonkun verran näytelty Europassakin – on käynyt indialaisia joogea ja fakiireja täällä ja kuulemma toinen Helsingissä esiintyneistä tohtoreistakin osaisi jonkun aikaa olla „kuolleena”, – tuommoiset tempu eivät ole kaikille ihmisille mahdollisia. Kukaan ei osaa tarvittavia kykyjä itsessään kehittää, jollei hänellä ole luonnollisia taipumuksia, mutta jos niitä on, silloin hän voi itseään kehittää.

Mistä alkuperäinen siemen sitten on tullut? Se piilee tietysti ihmisen luonnossa ja jos ajattelemme ihmistä jälleensyntyvänä olentona, voimme ymmärtää, että ponnistukset, jotka alussa ovat näyttäneet turhilta, vievät lopulta kykyjen saavuttamiseen, esim. siten, että antavat yksilön syntyä heimoon tai rotuun, jossa hän veressä saa periä asianomaisia taipumuksia esi-isiltään. Indiassa on fakirismia paljon harjoitettu ja samoin Suomen kansa on vanhastaan tunnettu maagillinen kansa. Ja kun yksilö on perinyt veressään vähänkin taipumusta maagilliseen kehitykseen, voi hän, kuten sanottu itseään kehittää.

Millä tavalla tämä tapahtuu? Sillä vanhalla tavalla, jota kaikki fakiirit ja joogit käyttävät ja jota käyttävät myöskin Europassa ne, jotka tämmöisiä asioita harrastavat. Se alkaa siitä, että ihminen tavoittelee valtaa ruumiinsa yli. Hänen täytyy sanoa itselleen: „minun ruumiini ei saa olla minun herrani, vaan minä olen ruumiini herra” ja tämä hänen täytyy käytännössä toteuttaa. Paljon silloin vaaditaankin häneltä jokapäiväisessä elämässä. Hänen ruumiinsa sanoo hänelle: „nyt minä tahtoisin sitä tai sitä”, mutta jos hän mieli itseään kasvattaa, on hänen oltava varuillaan, ettei umpimähkään kuuntelisi ruumiinsa ääntä. Hän antaa ruumiilleen, mitä se tarvitsee, mutta ei hemmoittele sitä. Jos ruumis saa, mitä se kulloinkin haluaa, ei ihminen huomaakaan, ennenkuin hän on kadottanut valtansa sen yli ja tulee sen orjaksi.

Ihminen, joka tahtoo tulla fakiiriksi tai joogiksi, alkaa sillä, että hän ottaa vallan käsiinsä itsensä yli. Tämä on kuitenkin vain asian ulkonainen puoli, sillä askeettinen menettely perustuu siihen, että fakiiriksi tai joogiksi pyrkijä harjoittaa itseään n.s. keskitystaidossa. Ajatusvoimaansa harjoittamalla hän saa sielunsa irtautumaan ruumiista ja tuntien olevansa sielu, joka ikäänkuin asuu ruumiissa, hän helpommin saavuttaa enemmän ja enemmän valtaa ruumiinsa yli.

Tämä ajatuksen vallanmahdollisuus perustuu siihen voimaan, jota itämailla sanotaan *praanaksi*, elinvoimaksi, ja joka täyttää maailman kaikkeuden, on kuin väliaste aineen ja tajunnan välillä. Eurooppalaisfilosofisella kielellä voimme sanoa, että aine ja tajunta ovat olemassaolon kaksi napaa, mutta niiden välillä on voima, vanhojen itämaisten *praana*, joka yhdistää tajunnan ja muodon. Kun ihminen kehittää ajatuskykyään, hän pääsee hallitsemaan praanaa. Praana kiertää ja liikkuu ruumiimme hermoissa. Hermot ovat näet putkia, joiden sisällä kulkee elinvoima.

Hallitessaan praanaa ihminen voi hallita himojaan, koska hän on saanut käsiinsä sen hermoenergian, hermoeetterin, joka kiertää hermoissa. Ettei tämä mikään helppo asia ole, sen kyllä tietävät kaikki, jotka salaisia kykyjä ovat koettaneet itsessään kehittää.

Muinainen jooga Indiassa ei kuitenkaan lopu fakiirikykyihin. Ne ovat vasta ensimmäistä alkua, sillä kyvyt, joista vanha indialainen jooga ja magia puhuu, ovat niin hämmästyttäviä, että niiden paljas luetteleminen herättäisi epäuskoa ja pilkkaa asiaan perehtymättömässä eurooppalaisessa.



## II FAKIRISMI JA JOOGA

Suomen kansasta on yleinen arvostelu, että se on itsepintainen kansa. Jos suomalainen mitä saa päähänsä, hän ajaa sen läpi. Suomalaisesta sanotaan myös, että hän on pinnaltaan jäykkä ja kylmä. Indian kansa taas jos mikään on pinnaltaan pehmeä, lämmin, herttainen ja siten jäykän suomalaisen vastakohta, niinkuin luonnollista onkin etelän kuumassa ilmanalassa asuvalle kansalle. Mutta kuitenkin Indian kansalla on yhteisenä tuo toinen piirre suomalaisen kanssa: sekin nimittäin on uskomattoman itsepintainen, kestävä ja jäykkä sisäisesti. Tätä ei ilman muuta ottaisi uskoakseen, kun ottaa huomioon Indian kansan merkillisen taipuvaisuuden ja pehmeiden; mutta kun tutkii indialaista kirjallisuutta, huomaa selvästi, että siinäkin kansassa on lujaa itsepintaisuutta ja kestävyttä. Ja kuinka voisimme muuten ymmärtääkään semmoista ilmiötä kuin fakirismia ja joogaa, joka kerrassaan perustuu lujaan tahtoon?

Otanpa esimerkin indialaisesta kirjallisuudesta, joka on sängen rikas tämänkaltaisista tapauksista. Oli kerran brahmiini ja hänen vaimonsa. Eräänä iltana, kun aviopari teki maatapanaa, lausui brahmiini jyrkkänä arvosteluna, että naiset ovat auttamattomasti puheliaita lörpöttelijöitä, jotka eivät mitenkään saata pitää suutaan kiinni. Silloin brahmiinin rouva sanoi: „kyllähän minä tunnen miehiäkin, jotka ovat yhtä puheliaita ja joille on yhtä vaikeata pitää suutansa kiinni.” Tämä koski vähäsen brahmiiniin; ehkä hän tunsu itsensä tässä kuvauksessa. Jokatapauksessa hän sanoi: „meidän täytyy todistaa tämä asia. Se on tärkeä kysymys. Päätäkäämme siis niin, että istumme molemmat mietiskelemään. Se, joka sitten ensin puhuu, hän sillä todistaa, että oma sukupuolensa on puheliaampi.” Brahmiinin rouvan mielestä tämä ei ollut lainkaan hassu ehdotus. Hän suostui heti, ja kunnan aviopari istui mietiskelemään. He istuivat ja mietiskelivät, syvään transin tapaiseen meditatiioniin vaipuneina, eikä kumpikaan heistä lausunut sanaakaan. Kului yö ja seuraava päivä, toinen yö ja sitä seuraava päivä ja yhä he istuivat ja mietiskelivät.

Naapurit tulivat levottomiksi: „mikä noita vaivaa, — eivät ole liikkuneet ulkona kahtena päivänä? Meidän täytyy mennä katsomaan: ehkä ovat molemmat sairaita tai lienevät molemmat kuolleet.” Ja naapurit menivät brahmiinin asuntoon, vaan mitä he näkivät? Näkivät sekä brahmiinin että hänen vaimonsa istuvan jäykkänä, tajuttomina, ehkä kuolleina. Tarkemmin katsoen eivät kuitenkaan olleet kuolleita. Ystävälliset naapurit yrittivät ravistaa heitä, huutaa ja puhutella. Kumpikaan ei vastannut mitään, eivätkä liikkuneet. „Paha henki on heihin mennyt”, arveli kansa, „täytyy saada viisas poppamies, joka loihtii pois heistä pahat henget.” Muuan naapureista tiesikin, että paikkakunnalla vieraili mahtava tietäjä, ja tarjoutui häntä hakemaan. Mutta eräs toinen brahmiini, joka oli mukana, sanoi: „ei täällä niin merkillisiä poppamiehiä tarvita. Kyllä me tulemme ilmankin toimeen, jos otamme raudan ja kuumennamme sen.” Niin he tekivät, ja brahmiini otti sitten tulikuuman raudan, lähestyi miestä, joka oli mietiskelytilassa, otti jalasta kiinni ja kosketteli jalkapohjaa kuumalla raudalla. Brahmiini ei hiiskunut sanaakaan; hän kärsi tuskan. Sitten hyväntahtoinen naapuri meni raudan kanssa vaimon luokse ja tarttui hänen jalkaansa . . . „Jo riittää, jo riittää, minä tunnustan, että olen hävinnyt”, huusi samassa kauhistunut vaimo, ja sitten syntyi yleinen riemu, kun molemmat heräsivät haltiotilastaan ja kertoivat, että heillä oli vain sellainen pikku koetus.

Täytyyhän meidän tunnustaa, etteivät aivan tavalliset ihmiset antaudu tällaisiin kilpailuihin. Pitää olla suurta itsepintaisuutta sielussa. Ja kun indialaisesta kirjallisuudesta luemme, minkälaisista motiiveista ihmiset lähtevät fakiireiksi ja mikä fakiirin elämä on, tulee meille todistetuksi, mikä hirvuihin päättäväisyys, lujuus, tahdonvoima ja kestävyys on näillä indialaisilla pyrkijöillä. Motiivi voi olla erilainen, eikä se aina ole meidän mielestämme täydellisesti puhdas. Voisimme ajatella paljon korkeampaa motiivivia. Mutta lapsellinen se ei ole sillä tavalla kuin täällä useimmiten omaksumme, ei se ole semmoinen kuin meidän keski- ja vanhanajan kristillisten askeettiemme vaikutin. Nämä ehkä ajattelivat Jumalan lepyttämistä, luulivat tulevansa otollisiksi

Jumalan silmissä tai parantavansa syntisyyttään ja huonouttaan „katumuksen teolla”. Tällainen motiivi olisi indialaisen mielestä lapsellinen. Hän ei ajattele katumuksen tekoa siinä merkityksessä kuin kristitty on käsittänyt asiaa, sillä hän ei ole ajatellutkaan Jumalaa tyrannimaiseksi henkilöksi, jota pitäisi lepyttää.

Indialainen on aina uskonut jälleensyntymiseen ja karmaan. Indian kansa käsitti aina elämän perustukseltaan lakisiteiseksi. Se uskoi, että karman laki, suuri välttämättömyys johti kaikkea ja että ihminen oli jälleensyntyvä olento. Sen tiedot jälleensyntymisestä olivat enemmän tai vähemmän filosofisia. Rahvas uskoi, että jälleensyntyminen tapahtui eläinkuntaankin, mutta filosofisesti sivistyneet tietysti ymmärsivät, että semmoinen ei ollut mahdollista, vaan että ihminen aina jälleensyntyi ihmisenä. Joka tapauksessa indialainen elämäkatsomus oli uskoa karmaan eli elämän oikeudellisuuteen, ja sentähden fakiirinkin pyrkimyksen päämääränä – mikäli se oli uskonnollinen – oli vapautus karman lain alaisuudesta, „pelastuksen” saavuttaminen, joka ei enää pakottaisi syntymään tähän onnettomuuksien, tuskien, sairauksien ja kärsimysten maailmaan.

Mutta indialaisesta kirjallisuudesta näkyy, että uskonnollinen näkökohta ei suinkaan aina ole ollut motiivina fakirismissa. Ylevässä tapauksessa fakiirein motiivina on ollut tiedon tai vallan saavuttaminen itsensä ja toistensa hyväksi, – siis motiivi, joka ankarasti arvosteltuna ei ole itsekäs sanan rajoitetussa merkityksessä, vaikka siinä saattaa piillä jonkunlainen niin sanoaksemme transendentiaalinen itsekkäisyys.

Mutta usein heidän motiivinsa juuri kirjallisuudesta päättäen on meidän silmillämme katsoen sangen inhimillinen, ehkä liiankin inhimillinen. Mainitsen esimerkin. Vishnupuraanassa on kertomus yhdestä kuninkaan pojasta Dhruvasta, joka oli 5-vuotias pieni poika. Hänen isällään oli useampia vaimoja ja eräs näistä vaimoista oli isän lempivaimo, mutta se ei ollut Dhruvan äiti. Dhruva oli nuoren kuninkaan vanhin poika ja oli itse mielestään arvokkain lapsista, mutta isä piti enemmän aivan pienestä pojasta, joka oli hänen lempivaimonsa lapsi. Eräänä päivänä kuningas otti lempipoikansa polvellensa ja rupesi häntä hyväilemään. Dhruva, vanhempi poika, tunsu itsensä loukatuksi ja syrjäytetyksi ja pyrki hänkin isänsä polvelle. Mutta silloin pienemmän pojan äiti, lempivaimo, käski Dhruvaa pois sanoen: „miksi sinä pyrit tällä tavalla, etkö tiedä, että isä pitää pienemmästä pojasta paljon enemmän? Älä sinä tunkeudu tällä tavalla, et sinä ole minun poikani.” Tästä Dhruva sanomattomasti loukkaantui mielessään. Hän juoksi heti pois äitinsä luokse valittamaan, että sillä tavalla häntä kohdeltiin. Äiti ei voinut muuta kuin sanoa, että „sinä olet minun poikani, sinä et ole tuon lempivaimon poika.” Dhruva sanoi: „tätä en voi sietää, tätä en jaksaks kärsiä. Minä olen vanhin poika ja minua täytyy kunnioittaa. Mitä minun pitää tehdä, että minua kunnioitettaisiin?” Äiti vastasi: „sitä minä en osaa sinulle neuvoa, mutta mene kysymään viisailta. Kaupunginportin ulkopuolella on muutamia viisaita fakiireja, ehkä he osaavat sinulle neuvoa.” Silloin Dhruva, 5 vuoden vanha lapsi heti juoksi palatsista ulos, meni kaupungin ulkopuolelle viisaiden miesten luokse ja kertoi heille historiansa ja surunsa. Viisaat fakiirit kiittivät poikaa, että hän puhui ylevästi, puhui niinkuin prinssin tuli puhua. „Me voimme neuvoa, millä tavalla sinä voit saada suurempaa kunniaa kuin sinun isälläsi on. Tule askeetiksi, rupea harjoittelemaan joogaa, hanki itsellesi kaikkia niitä yliluonnollisia voimia, joita fakiirit saavuttavat, silloin sinua kunnioitetaan enemmän kuin kuningasta.” Ja Dhruva, pieni poika, hän päätti heti, että niin oli tapahtuva. Hän jätti palatsinsa, komeutensa, äitinsä ja isänsä ja meni ulos metsään, missä oli nähnyt toisia fakiireja sekä rupesi harjoittamaan askeesia.

Dhruvasta tuli sitten äärettömän mahtava joogi, mutta hänen alkuperäinen motiivinsa oli epäilemättä omituinen. Sama on laita seuraavassakin esimerkissä.

Indialaisissa legendoissa kerrotaan eräästä mahtavasta ja viisaasta brahmiinista Vasisthasta, jolla oli suunnattomia kykyjä, ja samoin eräästä viisaasta ja ihmeellisestä kuninkaasta Visvaamitrasta. Kerran Visvaamitra tuli ystävänsä brahmiinin luokse, ja brahmiini Vasistha, vaikka oli erakko metsässä, pani toimeen mitä ihmeellisimmät ja loistavimmat päivälliset kuninkaalle ja hänen seuralaisilleen. Siinä tarjottiin mitä herkkuja tahansa, ja kuningas ihmetteli, miten brahmiini yksinään metsässä voi tällä tavalla kestitä vieraitaan. Mutta Visvaamitra sai tietää, että se tapahtui brahmiinin suurten yliluonnollisten kykyjen avulla,

hän kun hallitsi sellaisia luonnonhaltioita, jotka kaikkia näitä ihmeellisiä kestityksiä toivat eteen. Silloin kuningas sanoi Vasisthalle: „etkö sinä voisi minulle myydä tuon merkillisen lypsylehmäsi”, – „lehmäksi” näet nimittivät sitä luonnonhaltiaa, mikä oli brahmiinin palveluksessa, – „etkö voi myydä sitä, että se minua palvelisi?” „Ei, ei”, sanoi brahmiini. „Mutta minä annan vaikka sata miljoonaa lehmää sen tilalle.” „Ei”, pudisti brahmiini päätään. Silloin kuningas tuli kateelliseksi ja sanoi: „mutta sehän on merkillistä, että minä, joka olen kuningas, en saa olla niin mahtava kuin sinä, joka olet kerjäläinen metsässä.” „Niin”, lausui brahmiini Vasistha, „sehän riippuu sinusta itsestäsi, oi kuningas. Tule sinäkin askeetiksi, niin ehkä saavutat saman arvon kuin on minulla.” Ja kuningas Visvaamitra päätti, että kyllä hänen täytyi ruveta askeesia harjoittamaan, sillä hänen täytyi tulla taitavaksi fakiiriksi, hänen täytyi saavuttaa valta luonnon yli, hän ei voinut sietää, että oli toisia ihmisiä, jotka olivat maailmassa mahtavampia kuin hän. Siis hän lähti fakiiriksi. Kertomus hänen monista vaiheistaan on pitkä ja loppuu siihen, että Visvaamitra ei voinut nousta brahmiinin yläpuolelle, vaan ainoastaan hänen tasalleen. Jumalat saivat lopulta aikaan, että molemmat kilpailijat tekivät liiton keskenään ja sopivat.

Kuvaavaa ja merkillistä näissä indialaisissa kertomuksissa on, että tämmöiset ihmiset, jotka alkavat askeesia harjoittaa, he saavat taivaat ja maat vapisemaan. Jumalat tulevat levottomiksi: „taivas, mitä aikoo askeetti N. N., mitä hän aikonee, hänhän saavuttaa vallan, joka pian nousee meidän valtamme yläpuolelle!” Ja sitten jumalien puolelta tulee lähetystö ja alkaa lepytellä, mutta indialaiset askeetit ovat lujia, he eivät välitä jumalista eivätkä pahoista hengistä.

Tämmöisistä kertomuksista kuvastuu indialainen luonne, ja meidän täytyy sanoa, jos esimerkiksi ajatteleme suomalaisia tietäjiä tai yleensä maagikoita, mikäli niitä tunnemme magian ja okkultismin historiasta, että he tavallisesti ovat olleet ylpeitä väkeä, arkoja arvostaan, helposti loukkaantuvia, hämmästyttävän kostonhaluisia. Jos olet epäkohtelias tämmöiselle tietäjälle, hän pian saattaa kostaa. Vähävaraistenkin on paras olla aina vieraanvaraisia, sillä tuntematon, joka ovesta astuu tupaan, saattaa olla tietäjä. Tapahtui kerran eräässä talossa – niin on minulle kerrottu, – että tuntematon tietäjä tuli sisään ja pyysi illallista. Isäntä sattui olemaan pahalla tuulella, ja vaikka emäntä seisoi puuropadan ääressä, niin isäntä vastasi vieraan kysymykseen, ärtyisenä kun oli: „eihän sitä nyt kaikille maankiertäjille anneta, ei tässä talossa ole ruokaa.” Siihen sanoi tietäjä: „onhan padassa puuroa.” Mutta isäntä vastasi: „mitä se teihin kuuluu?” „Älköön se sitten teillekään kuuluko, se puuro”, sanoi tietäjä ja meni ulos ovesta. Ja sitten lisäsi se, joka minulle tämän kertoi, ettei kukaan talossa, joka sinä iltana söi puuroa, pysynyt terveenä seuraavana yönä. Ei ollut puurolla rauhaa.

Tällainen kostonhalu on yhtä kuvaava kuin ruma piirre vanhassa loitsutaidossa. Pakanallisen maailman elämänymmärrys perustui oikeuteen. Me olemme, ikävä kyllä, omaksuneet niin sanotussa kristinuskossa tämän saman maailmankatsomuksen. Mitä meidänkään elämämme on muuta kuin „oikeuden” tavoittelua ja palvontaa, s.o. kostamista, rankaisemista ja ankarana olemista? Kuitenkin me vähäsen enemmän ymmärrämme elämää siltä kannalta kuin Jeesus Kristus opetti meitä ymmärtämään, vaikkemme läheskään vielä siinä merkityksessä kuin Kristus sitä tarkoitti. Todellisuudessa olemme vielä pohjimmiltaan pakanoita.

Jos olisi Kristuksen hengen mukaan eläviä tietäjiä, ei heissä asuisi mitään koston henkeä, sentähden että kostonhalu oli olematon piirre Kristuksen samoin kuin Buddhankin henkisessä elämässä. Henkinen elämä oli aivan kuin pakotettu kadottamaan ylpeytensä Kristuksen ja Buddhan jälkeen. Pakanallisessa maailmassa henkinen elämä kävi käsi kädessä ylpeyden kanssa, itsetietoisuus oli ylpeyden avulla kasvatettava. Ihminen ei tuntenut itseään, jos hän ei huomannut etevyyttään toisten yli. Nykyisin on toisin emmekä saata hyväksyä kostonhalua. Ymmärrämme, vaikkemme ole vielä yleensä Kristuksen tai Buddhan seuraajia, selvästi eron kostonhalun ja lempeän anteeksiannon välillä.

Kun tutkimme Indian uskonnollista elämää, jonka tekniikka niin sanoaksemme tulee ilmi fakhirismissa ja joogassa, huomaamme siinä kaikkia mahdollisia vivahduksia alimmasta taikaukosta ylimpään Jumalantuntoon. Pitkän skaalan alapäässä olevat asteet sisältyvät fakhirismiin, jooga taas käsittää ylempää

ilmiöitä. Joogaa harjoitetaan myös fakirismissa, mutta henkinen pohja on fakirismissa sen suuntainen kuin olemme yllä koettaneet kuvailla, varsinaisessa joogassa taas toinen. Joogassa ei enää saa tulla kysymykseen epäpuhtaat tai epäselvät inhimilliset motiivit. Joogassa on kysymys todella vain yhdestä ainoasta motiivista, siitä, että ihminen vapautuisi tietämättömydestä ja pääsisi Jumalan tuntoon eli totuuden tietoon.

Tämä Jumalan tunto eli totuuden tieto on saavutettavissa joogassa ainoastaan siten, että ihminen hengessään, sisimmässä sielussaan yhtyy Jumalaan, tulee yhdeksi totuuden kanssa, että hänessä toisin sanoen aukeaa itse suuri, kosmellinen elämä. Hän on ollut yksinään, hän on ollut rajoitettu muoto, mutta jos hän saavuttaa joogan päämäärän, silloin hän kadottaa oman persoonallisuutensa, silloin hän pääsee vapaaksi omasta itsestään, silloin hän yhtyy suureen elämään, joka vapauttaa hänet kerrassaan kaikesta kärsimyksestä, tietämättömydestä ja vaivasta. Silloin hän on todella saavuttanut pelastuksen.

Näemme tästä heti, että varsinaisella joogilla ei ole mikään niin sanoaksemme halveksittava pakanallinen usko. Jooga päinvastoin on se sisäinen elämä, johon aina on pyritty todellisissa kristillisissäkin piireissä. Mikä näet on ollut syvemmän kristillisen uskonnollisuuden päämääränä muu kuin tuo *unio mystica*, josta puhutaan kristillisessä teologiassa ja joka on ihmisen sisäinen, salainen, äänetön, „mystillinen” yhtyminen Jumalaan. Sama *unio mystica* on ollut vanhassa Indiassa joogan päämääränä. Se on joogan pohja filosofisesti katsoen, ja jooga on teknillisesti ollut Indiassa metodi, menetelmä, keino, millä tavalla pyritään tuohon yhteyteen totuuden, ainoan todellisuuden, elävän Jumalan kanssa.

Mutta, kuten sanotti, fakirismi on ollut alempaa laatua, ja tässä tahdomme puhua ensinnä pari sanaa fakirismista. Fakiiri pyrkii tietoon ja valtaan. Olkoot hänen motiivinsa mitkä tahansa valtaa hän tavoittelee ja valtaa hän saavuttaa oman itsensä ja toisten yli. Se jooga, jota fakirismissa harjoitetaan, tunnetaan nimellä *hatha jooga*, jota vastoin korkeampaa joogaa, jota varsinaiset filosofiset joogit harjoittavat, tunnetaan erilaisilla nimillä: raadsha jooga, karma jooga, dshnaanajooga j.n.e. Hathajooga merkitsee sanasta sanaan „ponnistusten jooga”, vieläpä „intensiiivisen ponnistuksen jooga”, sanassa hatha näet on tuommoinen merkitys.

Hathajoogi, fakiiri on ihminen, joka kääntää huomionsa ennen kaikkea siihen, että hänen on saavutettava valta oman itsensä, oman ruumiinsa yli. Sentähden hathajoogassa on alusta loppuun kaikenlaista askeesia eli itsensä kiduttamista. Ne, jotka matkustavat Indiassa, kertovat, kuinka näitä fakiireja osaksi liikuskelee ympäri, osaksi elää pysyväisesti siellä täällä, harjoittaen mitä ihmeellisimpiä itsensäkiduttamistempuja. On fakiireja sellaisia, jotka asettuvat seisomaan yhdelle paikalle ja nostavat kätensä ylös, ja avuksi, jotta kädet pysyisivät ylhäällä, he sitovat ne puun oksaan. Sillä tavalla he seisovat liikkumatta, ei tuntikausia, ei päiväkausia, vaan viikkokausia, jopa vuosia. Vähitellen kädet kuihtuvat, „katumuksen tekijöistä” tulee rampoja, linnut rakentavat heidän päälleen pesänsä.

Toisia on, jotka ottavat asennon, panevat kätensä nyrkkiin ja sillä tavalla seisovat, kunnes kynnet kasvavat kämmenen läpi. Toiset vääntävät ruumiinsa mitä ihmeellisimmillä tavoilla, vääntävät jalkansa ylös kaulaan ja niskaan y.m. Toiset asettuvat istumaan tavalliseen itämaiseen asentoon, jalat alleen, ympärillään neljä tai viisi sytytettyä nuotio- eli kokkotulta; siinä kuumuudessa mietiskelevät ja paahtavat itseään. Toiset asettuvat seisomaan virtaan ja seisovat siten yöt päivät pääksytysten yläruumis yläpuolella veden. Toiset tekevät pyhiinvaellusretken, 500 à 600 kilometriä pitkän, ryömien vatsallaan; he eivät koskaan kävele yhtään askelta eivätkä ole missään yötä.

He tekevät tällaisia tempuja ainoastaan sitä varten, että kehittäisivät itsessään tahdonvoimaa, että saisivat todistetuksi itselleen, että heillä on valtaa ruumiin yli, että ruumiilliset kivut ja kärsimiset eivät heihin mitään vaikuta. Sentähden heillä on horjumaton mielen rauha ja tyyneys keskellä kaikkia ruumiillisia tuskia. Ihmeellistä kyllä tuo mielen rauha, jonka he saavuttavat, on aivan kuin jättänyt jälle ärtyisyyden eli taipumuksen hermostumaan toisessa suhteessa, koska fakiirit yleensä ovat arkoja arvostaan. Jos joku sattuu loukkaamaan, vaikkapa huomaamatta, tuommoista fakiiria, niin tämä heti kiroaa ja sadattelee. Hän on niin

ylpeä omasta arvostaan. Heidän mielentasapainonsa liikkuu täten ruumiillisella alalla, mutta siinä he ovat saavuttaneet uskomattomia tuloksia.

Toisilla fakiireilla voi olla toisenlaisia kykyjä ja mainitakseni esimerkin, tahdon kertoa eräästä Hassanista, joka eli viime vuosisadalla ja saavutti melkoisen maineen. Monet englantilaiset tunsivat hänet, ja se englantilainen professori, joka tästä kertoo kirjassaan *Indian pyhimyksistä*, mainitsee saaneensa tiedot lähimmiltä tuttaviltaan, joiden sanoja hän ei millään tavalla epäile.<sup>3)</sup>

Tämä Hassan oli sellainen fakiiri, jolla oli merkillinen kyky loihtia esiin – tavallisesti – ruokatavaroita. Hän oli esim. samassa seurassa englantilaisten kanssa, ja kun viinit loppuivat, joku saattoi sanoa: „mutta Hassan, näytä meille nyt kykyäsi.” Ja Hassan kysyi, mitä viiniä kukin tahtoi, ja antoi toisen määrätä toista, toisen toista lajia. Sitten hän käski asianomaisten henkilöiden pistää kätensä pöydän alle, ja kun he pistivät, tuli samalla jokaisen käteen pullo, jossa oli haluamaansa viiniä. Eräs englantilainen kertoi, että hän matkusti Hassanin kanssa samassa junassa; kun he istuivat siinä kuumassa ja pölyisessä vaunussa, arveli kertoja, että olisi ihanaa, jos jotain saisi juodakseen kuivaan kurkkuunsa. Hassan sanoi: „pistäkää kätenne ulos tuosta vaunun ikkunasta.” Englantilainen teki työtä käskettyä ja samalla oli hänen kädessään pullo ihanaa viiniä.

Eräs englantilainen, joka pääsi Hassanin suosioon, kysyi Hassanilta, mistä johtui, että hänellä oli sellainen kyky. Englantilainen oli nähnyt todistuksia siitä, että Hassan osasi loihtia esiin ruokatavaroita, viinipulloja y.m. eikä hän voinut käsittää, kuinka semmoinen oli mahdollista: hänen maailman katsomuksessaan ei ollut mitään kohtaa, joka selvittäisi tuommoista ihmettä. Hassan vastasi ensin, ettei hän tahtonut sitä kertoa, ei kertomus kellekään mitään iloa tuottanut. Mutta lopulta hän suostui kertomaan englantilaiselle, kuinka hän oli kykynsä saavuttanut, ja kertomus on liikuttava.

Kerran poikana Hassan leikki kylässä toisten lasten kanssa. Silloin tuli kerjäläismunkki, fakiiri, kulkien tietä. Fakiiri, oli kuten tavallisesti muhamettilainen, mutta lapset olivat enimmäkseen hindulaisia lapsia. He rupesivat tekemään pilkkaa kerjäläisestä. Hassan nuhteli tovereitaan, hänen mielestään kerjäläismunkki oli kunnioitettava olento. „Kuinka te ilkeätte”, hän sanoi, „tuo kerjäläismunkki on myöskin ihminen ja hän voi olla hyvä ihminen.” Fakiiri katsoi pitkään Hassan poikaan, mutta ei sanonut mitään. Kuljeskeleva munkki asettui joksikin ajaksi olemaan kylässä. Poika Hassan tunsikin merkittävää mielenkiintoa fakiiriin; hän otti selvää, missä fakiiri oli, ja olisi mielellään käynyt häntä katsomassa. Sattumalta hän kerran kohtasi fakiirin. Fakiiri antoi pienen merkin ja Hassan seurasi häntä. Heidän kulkiessa yhdessä fakiiri sanoi: „sinä olet hyvä poika, jos tahdot, voin opettaa sinulle jotakin.” Hassan tahtoi äärettömän mielellään jotakin oppia. „Mutta se on vaikeata, ei sitä voi käden käänteessä oppia; sinulla pitää olla lujaa tahtoa ja kestävyyttä sielussasi. Uskallatko?” „Kyllä minä uskallan”, sanoi poika. Silloin fakiiri otti Hassanin luokseen ja antoi hänelle kaikenlaisia ohjeita; monta aikaa alussa vain semmoisia harjoituksia, että hänen piti olla milloin ilman ruokaa ja milloin ilman juomaa, hänen piti tehdä sitä ja sitä ja kaikenlaisia voimailuharjoituksia toinen toistaan ihmeellisempiä. Hänen piti harjoittaa myös monenlaista itsensä kiduttamista. Hassan kesti kaikkia, ja kun hän useampia kuukausia oli tällä tavalla paastonnut ja kiduttanut itseään, sanoi fakiiri hänelle yhtenä iltana: „tänä yönä sinun pitää yksinäsi mennä luolaan, joka on täällä läheisyydessä, ja viettää yösi siellä. Ja kun tulet takaisin aamulla, saan kuulla, mitä sinä olet kokenut.” Poika Hassan, joka ei ollut mikään arka mies, meni illalla pimeään tultua luolaan ja oli siellä yötä. Mutta se oli vaikea koetus, sillä hän ei tietänyt, mitä hänen olisi pitänyt kokea. Hän vain tunsikin kammoisaa pelkoa ja hirmuista ahdistusta, ja kuuli yhtämittaa äänen, joka käski hänen pois: „et tiedä, mihinkä vaaraan sinä antaudut.” Hassan kuitenkin hillitsi luontonsa ja vietti yön luolassa. Aamulla kun munkki kysyi, mitä hän oli nähnyt, täytyi Hassanin sanoa: „en minä nähnyt mitään muuta kuin hirmuisen suuren silmän, joka kiilsikin koko ajan luolassa.” Mutta fakiiri oli hyvillään. „Sinustahan on toivoa, Hassan.” Sitten alkoivat vaikeudet ja harjoitukset uudestaan. Eräänä päivänä munkki otti pojan mukaansa kävelemään joen rannalle ja sanoi: „ota tuosta nyt 12 kiveä.” Hassan keräsi 12 kiveä ja fakiiri

---

<sup>3)</sup> Kts. Oman, *The Mystics, Ascetics and Saints of India*. London 1903.

sanoi: „nyt sinun pitää jokaiseen kiveen tehdä tällöinen pyhä merkki”, ja näytti, minkälainen merkki oli oleva. Hassan teki pyhän merkin jokaiseen kiveen. Sitten fakiiri sanoi: „nyt kun lähdet illalla kotiin ja olet yksin huoneessasi, niin kutsu luoksesi oma suojelushenkesi, oma kotihaltiasi ja sano hänelle, että hänen heti pitää tuoda kaikki 12 kiveä rannalta sinulle.” Hassan teki taas työtä käskettyä. Hän oli illalla yksin huoneessaan, hän kutsui kotihaltiaa. Ei hän tiennyt, mikä se oli, mutta hän luotti fakiiriin, sillä fakiiri oli ottanut häneltä lupauksen heti alussa, että hän ehdottomasti tottelee joka ikisessä asiassa. Ja kun Hassan oli kutsunut kotihaltian luokseen ja käskenyt sen tuomaan hänelle kaikki kivet, jotka oli merkitty pyhällä merkillä, niin samassa silmänräpäyksessä aivan kuin satoi nuo kivet hänen eteensä. Aamulla hän taas kertoi fakiirille, mitä oli tapahtunut. „No nyt sinulla on kyky”, sanoi fakiiri. „Mitä tahansa sinä merkitset pyhällä merkillä, sen sinä voit kutsua luoksesi kotihaltiasi avulla. Mutta itse et saa koskaan sitä pitää.”

Ja Hassan lopetti kertomuksensa: „te huomaatte nyt, englantilainen ystäväni, mitenkä laitani on. Minulla on tuo kyky; eräs luonnonhaltia tottelee minua, mutta minä en mitään saa pitää itselleni. Kun olen joskus vähän yrittänyt, on minulle tullut hyvin paha olla, minun on täytynyt kohta korjata erehdykseni.”

Fakirismista puhuttaessa sopii mainita eräästä asiasta, joka kyllä kuuluu kaikkeen joogaan, mutta josta indialaisissa kirjoissa on niin salaperäisiä viittauksia, että länsimaalaiset oppineet niiden perusteella ovat saaneet kaikkea muuta kuin järkeväen kuvan joogasta ja fakirismista. Tämä asia on hengittäminen.

Indialainen kirjallisuus joogasta, varsinkin hathajoogasta puhuu kaikesta enimmänsä hengittämisestä, sanoo nimenomaan, että hengityksen avulla kaikki voimat saavutetaan: hengittäminen on elämä, hengittämättä ei ihminen elä, hengittämisessä piilee hänen elämänsä salaisuus. Jos ihminen saavuttaa vallan hengittämisen yli, silloin hän saa vallan elämän ja kuoleman yli. Kuolemalla ei ole mitään tekemistä joogin kanssa, jolla on valta hengityksen yli. Tätä valtaa hengityksen yli nimitetään *praanajaamaksi* eli „hengen kuolettamiseksi”. Joogit tappavat hengityksen, sillä tavalla he voittavat kuoleman.

Sentähden fakirismissa eli hathajoogassa, joka ennen kaikkea pyrkii tuloksiin, heti aloitetaan hengitysharjoituksista. Opetetaan hengittämään itsetietoisesti, s.o. milloin minkin nenäontelon kautta. Nykyisin kyllä meidänkin eurooppalaiset fysiologimme voivat todeta, että ihminen hengittää säännöllisesti enemmän toisen sieraimen kautta kuin toisen. Hän hengittää pari tuntia toisen sieraimen kautta, jonka jälkeen hengitys vaihtuu, niin että hän taas hengittää toisen sieraimen kautta. Tästä emme ole tavallisessa elämässä tietoisia. Luulemme vetävämme henkeä mahtavasti molempien sieraimien kautta yhtä vapaasti, mutta sittenkin on olemassa tuommoinen pieni vaihtelu, jonka tarkassa analyysissä huomaa.

Fakiirin pitää saada tämä hengitys täydellisesti haltuunsa, niin että hän tietää, minkä sieraimen kautta hän kulloinkin hengittää ja tahtoo hengittää, sillä hengitys vaikuttaa eri tavalla eri sieraimen läpi kulkiessa.

Sitten on toinen kohta, joka joogassa hengityksen suhteen myöskin heti tulee kysymykseen, ja se on, että henkeä täytyy osata pidättää. Hathajoogit aloittavat sillä, että tottuvat hengittämään mahdollisimman rauhallisesti ja hitaasti, ja sitten pidättävät henkeään mahdollisimman kauan. He kulkevat asteettain eteenpäin, ja kaikki tämä kidutus ja ruumiillinen vaiva, minkä he itselleen asettavat, on osaksi senkin takia, että he keskellä kaikkia kipuja ja vaivoja oppivat hengittämään rauhallisesti, sillä silloin oppivat samalla olemaan välittämättä vaivoistaan.

Indialaisista fakiireista kerrotaan, että he oppivat hengittämään uskomattoman verkalleen ja hitaasti. Joku fakiiri pääsee hengityksen avulla siihen, että hän vähentää ruokaansa päivä päivältä ja vähentää lopulta niin, ettei hän syö yhtään. Eräskin fakiiri istui tällä tavalla hiljaa ja harjoitteli paastoamista. Lopulta hän istui kolme vuotta syömättä yhtämittaisessa hengitys- ja mietiskelyharjoituksessa. Sitten hän kaikessa rauhassa siirtyi pois elävien ilmoilta.

Tämä on kaikki kuin satua länsimaalaisen mielestä, mutta jos hänellä on onni päästä matkustamaan itämailla, muuttuu hänen käsityskantansa monessa asiassa ja hänen näköpiirinsä avartuu.



### III JOOGA

Kun Indian henkistä elämää tutkiessamme siirrymme fakirismista joogaan, joudumme todella uuteen ilmapiiriin. Jos fakiireista voidaan sanoa, että heidän pyrkimyksensä tähtää enemmän tai vähemmän persoonallisuuden korottamiseen, omien psyykillisten mahdollisuuksien ja maagillisten voimien kehittämiseen, täytyy taas sanoa joogeista, jotka harjoittelevat sekä henkisiä että ruumiillisia kykyjä, että heidän pyrkimyksensä tähtää paljon korkeammalle. Joogit edustavat Indian uskonnollista elämää. Emme ollenkaan pääse salaperäisten itämaitten uskonnollisen elämän perille, ellemmme tutustu siihen, jota nimitetään joogaksi. Vasta saatuumme mahdollisimman selvän kuvan siitä, mitä jooga on, voimme ymmärtää itämaiden uskonnollista henkeä ja nähdä, missä kohden itämaat voivat olla avuksi länsimaille ja missä länsimaat itämaille.

Sana *jooga* johtuu sanskritinkielisestä juuresta *jug*, *judsh* ja tämä sana – josta on tullut esim. latinalaiset sanat *jungere* yhdistää, ja *jugum*, ies, josta taas on tullut ranskankieleen *joug*, ies ja saksankieleen *Joch*, ies, ruotsalainen *ok*, ies, – tämä *judsh* merkitsee sitoa ja *jooga* merkitsee siis „sitominen” tai „sidottuna oleminen”, siis tavallaan „side” eli „yhteys”. Jo paljas sana jooga todistaa meille, että käsitteeseen on sisältynyt samaa kuin yleiseurooppalaiseen sanaamme *religio* eli „uskonto”. Religio on myös johtunut sillä tavalla, että se merkitsee „yhteenliittäminen”, „yhteensitominen” ja molemmat sanat *jooga* ja *religio* siis tavallaan merkitsevät samaa. Eikä meidän ole vaikea ymmärtää, mitä yhteyttä ne tarkoittavat. Kaikki ovat yhtä mieltä siitä, että se yhteys, josta puhutaan uskonnossa eli religiossa ja joogassa, on ihmisen yhteys Jumalan kanssa.

Täällä länsimailla sanotaan uskonnosta ja uskonnollisesta elämästä, tavallaan myös yhtymisestä Jumalaan, että se on kaikille ihmisille avoinna. Jokainen ihminen, joka uskoo Jumalan armoon Jeesuksessa Kristuksessa on uskonnollinen, on omaksunut uskonnon hengen ja on mahdollinen yhtymään Jumalaan. Tämä on länsimailla yleinen piirre. Jos täällä puhuttaisiin siitä, että yhtyminen Jumalaan vaatii monenlaisia valmistuksia eikä suinkaan ole mikään jokapäiväinen asia, niin täällä länsimailla hämmästyttäisiin, torjuttaisiin heti semmoinen väite ja pidettäisiin epäkristillisenä. Sanotaanpa täällä nimenomaan, että kristinuskon on juuri tehnyt pelastuksen kaikille mahdolliseksi ilman minkäänlaisia vaikeuksia. Ei muuta tarvita, kuin että ihminen omistaa tuon pelastuksen, joka hänelle tarjotaan uskossa, niin hän on pelastunut ja saavuttanut suhteen Jumalaan. Jos täällä länsimailla yritetään puhua jonkinlaisesta esoteerisesta treenauksesta, sanotaan heti: se ei kuulu ainakaan kristinuskoon.

Kuinka toista on itämailla. Siellä emme voi vähässäkään määrässä tutustua joogaan saamatta heti kuulla: joogaa, uskontoa ei harjoiteta ilman muuta. Joogiksi ei pääse kuka tahansa. Jooga on esoteerista treenausta, jooga vaatii suunnattomasti paljon siltä, joka tahtoo sitä ruveta harjoittamaan. Todellinen joogi on todellinen pyhimys, harvinainen olento. Jooga on yhtymistä Jumalaan, mutta se yhtyminen on samaa kuin pitkän vaivaloisen tien kulkeminen. Joogaa ei sentähden tarjota umpimähkään kaikille ihmisille, se joka tulee joogiksi ja rupeaa joogaa harjoittamaan, hän tekee sen omasta tahdostaan ja omalla vastuullaan. Ei voi kellekään tyrkyttää uskontoa. Ei voi sanoa: rupea sinä uskonnolliseksi ihmiseksi, rupea sinä pyrkimään yhteyteen Jumalan kanssa. Sillä tavalla voivat korkeintaan vanhemmat opettaa lapsilleen, mutta ei kukaan aikaihminen Indiassa sillä tavalla anna neuvoa toiselle, sillä joogaa pidetään niin pyhänä ja salaperäisenä, että ihmisen täytyy omasta halustaan siihen ryhtyä, ja ihmistä pidetään myös niin arvokkaana olentona, että hänen täytyy itse päättää, tuleeko hänestä uskonnollinen ihminen vai ei.

On vielä toinenkin kohta, jossa länsimaiden ja itämaiden uskonnollinen elämä on erilainen, vaikka tietysti samallaisia ilmiöitä on molemmissa. Kun nim. täällä länsimailla kysymme, mikä on uskonnollisen

elämän ja Jumalaan yhtymisen varsinainen sisältö, tarkoitus, henki, saamme tietää, että se pelastus, joka länsimailla on kysymyksessä, on n.s. autuus. Ihmisen uskonnollinen pyrkimys on saavuttaa iankaikkinen autuus, toisin sanoen iankaikkinen onni. Jos taas käännyimme itämaiden puoleen ja kysymme, mikä heillä on tuon pyrkimyksen sisimpänä henkenä, niin he sanovat: pelastus vie meidät tietoon; pelastumme tietämättömyydestä ja saamme tietää totuuden.

Näissä kahdessa määritelmässä huomaamme itämaiden ja länsimaiden erilaisen karakterin. Länsimaalaiset ovat uskonnossaan käytännöllisiä, itämaalaiset taas idealisteja. Länsimaalainen sanoo: minä tahdon tulla onnelliseksi, ei olemassa ololla ole mitään merkitystä, ellei ole onnellinen, ihmisen tarkoitus on saavuttaa iankaikkinen autuus. Itämaalainen taas sanoo: mistä tiedän, onko määrätty, että minun pitäisi olla onnellinen? Suuressa maailmankaikkeudessa, äärettömässä avaruudessa olen vain vähäpätöinen olento, enkä voi tietää, pitääkö minun olla onnellinen, mutta mitä tahdon ja vaadin, on, että saan tietää totuuden; minun täytyy päästä tietämättömyydestä, pimeydestä.

Älyllisesti, paljastaan järjen kannalta katsoen täytyy tunnustaa, että itämaiden lähtökohta on jalompi, puhtaampi, ja epäitsekämpi. Täytyyhän tunnustaa, että on jalompaa sanoa: minä tahdon tietää totuuden, vaikka tulisin siitä kuinka onnettomaksi tahansa, – kuin sanoa: minä tahdon tulla onnelliseksi, tahdon saavuttaa iankaikkisen autuuden. Todellisuudessa ei kuitenkaan juopa itä- ja länsimaisen hengen välillä ole näin ylipääsemätön. Onhan yhdistäviä siltoja. Jos täällä länsimailla olisimme elämäkatsomuksessamme ajatelleet paljasta onnea, ei meillä olisi syntynyt mitään tieteellistä tutkimusta. Länsimaiden filosofinen ja tieteellinen tiedonjano todistaa, että ihmisen hengessä vallitsee kuolematon pyrkimys totuuteen. Emme ole käytännöllisyydessämme voineet siitä luopua, emme ole tyytyneet ajattelemaan ainoastaan autuuttamme. Ei, olemme täälläkin ajatelleet totuutta, olemme täälläkin ajatelleet: mitä onnesta, jos ei ole tietoa?

Toiselta puolen eivät itämaalaisetkaan ole niin epäkäytännöllisiä ja tieteellisiä hengeltään, että he kaikki osaisivat ajatella vain personatonta totuuden tietoa. Onhan Indiassa paljon ihmisiä, jotka ajattelevat autuutta ja pyrkivät onneen. Puhutaanhan siellä erilaisista teistä Korkeimman luo ja erilaisista joogamuodoista: paitsi varsinaisesta dshnaanajoogasta myös esim. karmajoogasta ja bhaktijoogasta. Tämä viimeainittu joogan muoto on hengeltään sängen länsimaalainen, sillä bhaktijoogi on ihminen, joka tunteissaan antautuu Jumalalle, odottaen Jumalalta ja pelastukselta onnea ja iloa. Bhaktijoogit itämailla pyrkivät siis iloon ja onneen ja ovat uskonnollisia meidän käyttämässämme merkityksessä, he rukoilevat ja heillä on ihannehminen, jumalallinen Vapahtaja Krishna samoin kuin meillä Kristus, jota he palvovat ja rakastavat ja jonka yhteyteen pyrkivät.

Yhtä hyvin kuin puhumme tiedemiestä länsimailla, joilla on totuuden henki, voimme sentähden puhua bhaktijoogeista itämailla, joilla on meikälinen uskonnollinen henki. Mutta kun tahdomme tutkia itämaalaista uskonnollista henkeä, sen varsinaista organisatSIONIA, silloin meidän täytyy tutkia joogaa alkuperäisessä merkityksessään.

Kun itämailla totuudenetsijä sanoo itselleen: „nyt tahdon etsiä sitä tietoa, joka vapauttaa ja pelastaa minut tietämättömyyden pimeydestä” ja hän silloin tulee jonkun joogin luokse, niin joogi neuvoo hänelle: „jotta joogaa voisi ruveta harjoittamaan, täytyy valmistaa itseään.” Ei joogi tarjoa etsijälle mitään valmista uskontoa, ei hän sano, että „siihen ja siihen pitää sinun uskoa.” Jos sitä vastoin totuuden etsijä menisi länsimailla jonkun papin tai piispan luo, niin tämä tietysti ensimmäisenä kysyisi: „uskotko niin ja niin?”

Eräs länsimaillakin tunnettu joogi, Svami Vivekanada, sanoo kirjassaan „Raadshajooga”: kun joku rupeaa harjoittamaan raadshajoogaa ja etsimään totuutta sillä tavalla kuin jooga opettaa, ei ollenkaan kysytä häneltä, mitä hän uskoo, ei sanota hänelle: niin ja niin sinun pitää ajatella ja filosofoida voidaksesi menetellä joogan neuvojen mukaan, vaan päinvastoin sanotaan: älä usko mitään, ole kuinka epäilevä tahansa. Menettele ainoastaan opettajasi neuvojen mukaan, niin vähitellen pääset näkeväksi. Metoodi on siis aivan erilainen itämailla.

Kun nyt tämmöinen totuuden etsijä Indiassa käy joogin puheella ja kuulee häneltä, että tarvitaan erinäisiä valmistuksia, ennenkuin voi ruveta joogaa harjoittamaan, hän luonnollisesti kysyy: „mitä valmistuksia? Mitä minun pitää tehdä?” Ja silloin hänen opettajansa vastaa hänelle: „Ensimmäinen ehto on *jama* ja toinen on *nijama*. Nämä ehdot ovat siveellistä laatua. Ne koskettavat pyrkijän elämää, eivät ollenkaan hänen uskoansa tai mielipiteitensä. Sinähän tahdot tietoa. Sanon siis sinulle, että ensimmäinen ehto on *jama*. Ja mitä on *jama*? Se on ensinnäkin: tästä lähtien sinä et saa enää mitään elävää olentoa tappaa. Jos pienimmän elävän olennon tapat, puhumattakaan siitä, että tappaisit jonkun ihmisen, vaikka millä verukkeella, saat aloittaa kaikki alusta – ja se on vaikeampaa. Sillä lupasithan itsellesi, ettet enää eläisi tietämättömyydessä, vaan niin, että pääsisit totuuden tietoon. Olet asettanut itsellesi uudet elämän mahdollisuudet ja uudet ehdot. Ensimmäinen on nyt: älä ketään, älä mitään elävää tapa.”

Tästä jo näemme, että itämaalainen jooga on länsimailla mahdoton, ainakin yleisempänä ilmiönä. Semmoinen ihminen, joka tulisi joogiksi täällä länsimailla, nostaisi pian koko yhteiskunnan vastaansa. Hänen vapauttaan ruvettaisiin välttämättä sortamaan. Eihän muuta tarvita, kuin että nuori ihminen länsimailla sanoisi: „minä tahdon tulla joogiksi, ja ensimmäinen ehto on silloin, etten ketään tapa”, niin tulevat valtion lait ja säädökset ja sanovat hänelle: „sinun pitää suorittaa asevelvollisuutesi. Kuka kysyy, mitä „Jumala” tahtoo? Me olemme yhteiskunnassa päättäneet, että miesten täytyy oppia tappamaan. Meidän kimppuumme voi hyökätä vihollisia, – ei suinkaan Jumala meitä silloin auta! Tässä on kysymyksessä – ei ainoastaan oma henkemme – vaan ennen kaikkea isänmaa ja kulttuuri. Me uskomme, että oikeuden Jumala on puolellamme ja aseittemme puolella, sillä varmasti olemme oikeassa tahtoessamme puolustaa isänmaatamme.” Tietysti nuorukainen, joka tahtois tulla joogiksi, ei voisi ryhtyä tällaiseen – niin oikeutettua kuin se onkin maallisesti katsoen, – ja hänen kieltäytymisestään seuraisi laissa määrätty rangaistus. Niin meillä on asiat järjestetty länsimailla, ja sentähden on luonnollista, että todellinen jooga on meillä enemmän tai vähemmän mahdoton jo heti alussa.

Indiassa on toista. Siellä on yhteiskunnan henki täynnä uskontoa. Siellä ei kukaan ajattele, että olisi mitään tärkeämpää ja korkeampaa, henkevämpää ja jumalallisempaa kuin ajatella Jumalaa ja päästä Jumalan yhteyteen. Siellä ei ole uskonnon asioita profanoitu samalla tavalla kuin täällä. Täällä luullaan, että kuka tahansa pahantekijä astuu iankaikkiseen autuuteen ja Jumalan yhteyteen katamalla syntinsä viimeisellä kuolinhetkellään, – siellä uskotaan karman lakiin, joka ei mitään anteeksi anna, mutta ei kellekään vääryyttä tee. Täällä ei ole vakavuutta uskonnossa ja uskonnollisessa elämässä, jos katselemme asioita itämaiselta kannalta.

Joogiksi pyrkijä kuulee opettajaltaan, että jamassa on vielä toisiakin kohtia. Seuraava ehto on, että „tästä hetkestä lähtien et saa enää valehdella.” Joku pilkkakirves voisi huomauttaa, että koko elämä käy mahdottomaksi, jos emme saa valehdella. Mitä täällä länsimailla jokapäiväisestä yhteiskunnallisesta elämästä tulee, jos emme kohteliaisuuden, emme velvollisuuden emmekä minkään nimessä enää valehtelee? Tietysti muutamat ihmiset, hengeltään ja sielultaan vakavat totuuden etsijät, ovat luoneet itselleen semmoiset olosuhteet länsimaillakin, että heidän ei tarvitse valehdella. Mutta yleensä se on ihmisille mahdotonta. Tuskin kukaan voisi tehdä semmoisen päätöksen muuttamatta samalla suuressa määrässä koko elämänsä. Itämailla se käy päinsä. Siellä on toimeentulokin niin helppo. Ihminen, joka tahtoo ruveta joogaa harjoittamaan, lähtee vaeltamaan kerjäläisenä tai istumaan metsään, – hän tulee silläkin tavalla taloudellisesti toimeen, sillä häntä kunnioitetaan. Itämailla kunnioitetaan henkistä elämää auttamalla niitä ihmisiä, jotka harjoittavat sitä. Heille tuodaan, mitä he tarvitsevat henkensä ylläpitämiseksi. Samoin on kyllä länsimaillakin ollut ennen; muistakaamme vain keskiajan munkki- ja nunnaluostareita. Että munkkilaitos ei meillä vastannut tarkoitustaan, riippui osaksi siitä, että roomalainen kirkko käytti hyväkseen ja omiin tarkoituksiinsa koko laitoksen laajaa vaikutusvaltaa. Se sai palvelia kirkon ja paavin suuruutta ja valtaa. Itämailla ei ole kirkkoa semmoisessa merkityksessä. On temppeleitä ja luostareita, mutta ei ole sellaista suurta mahtavaa „hengellistä” valtaa kuin täällä länsimailla. Olemme täällä koettaneet toteuttaa jonkunlaista Jumalan valtakuntaa maan päällä, ja siitä tuli täydellinen irvikuva.

”Kolmas jaman ehto”, sanoo joogi, „on, että sinä et saa varastaa.” Tämäkin olisi vaikea länsimailla, sillä vaikka emme suorastaan tahtoisikaan varastaa, huomaamme täällä, jos itämaalaisen joogin tarkalla analyysillä tutkimme elämää, paljon semmoista, jota joogi sanoisi varkaudeksi, vaikka me emme sitä sillä nimellä nimitä.

Neljäs jaman ehto: „tästä lähtien sinä et saa elää epäsiiveellisesti, nim. sukupuolisesti.” Semmoinen tietysti on mahdollinen missä tahansa.

Viides jaman ehto on sitä vastoin vaikea itämaillakin. Se kuuluu: „sinä et saa tästä päivästä lähtien vastaanottaa mitään lahjoja.” Arvatenkin opettaja lisää oppilaalleen: „et saa minkäänlaisia lahjoja ottaa vastaan, mutta kun olet kuolemaisillasi, saat ottaa ruokaa vastaan, jos sinulle annetaan.” Tiedämme, että itämaalaiset joogit ja askeetit noudattavat tarkasti tätäkin sääntöä. He eivät ole mässäjää, kuten meidän munkkimme ennen, he syövät ja juovat juuri sen verran että pysyvät hengissä.

Sitten sanoo joogi pyrkijälle: „nyt tulee *nijama*. Tämä merkitsee ensinnäkin, että sinun täytyy olla ulkonaisesti ja sisäisesti puhdas.” Ulkonaisella puhtaudella tarkoitetaan, että täytyy pestä ja kylpeä ja pitää itsensä siivona, mutta sisäisellä puhtaudella tässä tapauksessa tarkoitetaan, että täytyy niin puhdistaa ruumistaan, että se on sisäisestikin puhdas. Pyrkijän täytyy toisoin sanoen tulla ehdottomasti terveeksi, vapautua kaikista sairauksista ja sairauden mahdollisuuksista, ja sitä tarkoitusta varten annetaan hänelle mitä hirmuisimpia ja merkillisimpiä neuvoja. Hänen täytyy oppia puhdistamaan ruumistaan vedellä sisäpuoleltakin, niin ettei sisälmyksiin jää basiljeja tuhoja tekemään. Joogit ja fakiirit opettelevat vetämään vettä nenästä sisäänsä, vetämään sitä vatsaansa ja suoliinsa ja poistamaan sitä suun kautta. He oppivat myös vetämään hienoja, pehmeitä pumpulinauhoja suun kautta vatsaansa ja suoliinsa, niin että niiden avulla voivat puhdistaa itseään, – mikä on meikäläiselle länsimaalaiselle melkein käsittämätöntä.

Vielä sanoo joogi pyrkijälle: „*nijamaan* kuuluu myös, että sinun täytyy olla tyytyväinen, rauhallinen, iloinen mieleltäsi. Kaikkia harjoituksia suorittaessasi sinun täytyy olla hyvällä tuulella, sillä sinulla pitää olla valta ruumiisi yli eikä ruumiilla sinun ylitsesi.”

Joogan opettaja antaa myös pyrkijälle jonkun pyhän kirjan tai käsikirjoituksen ja sanoo: „tätä pyhää kirjaa sinun tulee tutkia ja siten harjoitella myöskin sielua. Sinun tulee kehittää itsessasi antavaisuuden pyhää tunnetta totuutta kohti. Sinun täytyy oppia luottamaan siihen, että sinäkin joskus saavutat totuuden tien.”

Nämä ovat kaikki valmistuksia. Vasta kun joogiksi pyrkijä on osannut näitä toteuttaa, niin että hänen opettajansa hyväksyy hänet, saa hän alkaa harjoittaa todellista joogaa indialaisella tavalla.

Jos nyt oletamme, että pyrkijä on osannut täyttää siiveelliset vaatimukset, sanoo hänen opettajansa hänelle: „nyt tulee kolmas aste, joka on *aasana* eli asento, nyt sinun täytyy harjoitella asentoa.” Asennot ovat monenlaisia. Shiva itse on niitä opettanut ja ilmoittanut pyrkijöille 8,400,000 eri jooga-asentoa. Kuitenkin käytetään Indiassa enimmäkseen yleistä itämaalaista asentoa, s.o. joogit istuvat, niinkuin indialaiset yleensä, jalat ristissä allaan. Mutta siinä on monia yksityiskohtia, joista ilmoitetaan pyrkijälle. On tärkeitä, millä tavalla hänellä on jalkansa, millä tavalla selkänsä, päänsä, silmänsä, kätensä. Samalla silti joogiksi pyrkijää opetetaan useita asentoja harjoittamaan, jotta hän niiden avulla pääsisi ruumiinsa herraksi, sillä tarkoituksena on, että hän voisi pysyä liikkumatta, oli asento kuin ihmeellinen tahansa.

Tämän jälkeen aloitteleva joogi rupeaa harjoittamaan neljättä astetta, n.s. *prajabaaraa* eli huomion kääntämistä pois ympäröivästä aistillisesta maailmasta. Hänen täytyy totuttaa itseään siihen, että ollessaan jooga-asennossa sulkee aistinsa, korvansa, silmänsä, nenänsä j.n.e., niin ettei havaitse mitään ympärillään, vaan että hänen huomionsa kokonaan on kääntynyt sisäänpäin, esim. alussa ruumiinsa sisäiseen tilaan,

jolloin hän ei lainkaan huomaa, mitä ulkopuolella tapahtuu, mutta tarkasti katselee ja seuraa, mitä tapahtuu hänen ruumiinsa sisäpuolella.

Viides aste on sitten se, jota täällä länsimailla pidetään kaikista kuvaavimpana piirteenä joogassa, nimittäin n.s. *praanajaama* eli „hengityksen tappaminen”. Länsimaalaisille tämä kuulostaa mielettömältä, ja kun lisäksi saadaan lukea ja kuulla, millä tavalla joogassa selitetään hengitystä, niin tavallinen meikäläinen, oli hän maallikko tai tiedemies, tuskin pidättää nauruaan, – niin taikauskaisen tietämättömiltä tuntuvat selitykset. Vanhassa joogakirjassa sanotaan esim., että *praana* eli hengitys tulee ruumiiseen kolmen kanavan kautta. Ja nämä kanavat kulkevat päästä napaan ihmisen ruumiissa. Kun ihminen vetää henkeä sisään, kulkee se näitä kolmea kanavaa pitkin ruumiiseen navan kohdalle, jossa on eräs lootuskukka; kun henki sisäänvedettynä saapuu lootuskukkaan navan kohdalla, leviää se sieltä 72,000 eri kanavaa pitkin muuhun ruumiiseen. Kun länsimaalainen tiedemies lukee tämmöistä, ei hän voi muuta kuin ihmetellä, että niin törkeä taikausko on voinut kymmeniä tuhansia vuosia pysyä muuttumatta: „eikä kukaan pyhistä ole huomannut, että tämä on paljasta pötyä! Päinvastoin jokainen joogi uskoo, että keskimäistä kanavaa pitkin on vaikeampi hengittää, sillä siellä on kaikenlaisia esteitä; siellä on pahimpana vatsanpohjukassa oleva kolmio ja kolmiossa makaava käärme, joka asettuu vastaan, ettei hengitys muka pääse sinne!”

Onko ihme, että tiedemiehet pudistavat päätään, kun lisäksi saavat kuulla, että joogi voi oppia niin hengittämään, että käärme ei ole hänen vihollisensa eikä vastusta hengityksen vapaata kulkua? Päinvastoin sanotaan, että taitavan joogin hengitys juuri lepyttää käärmettä niin, että se herää ja tulee iloiselle ja hyvälle tuulelle ja lahjoittaa joogille koko taikavoimansa!

Mitä eurooppalaiset tiedemiehet tähän osaavat sanoa? Ne, jotka ovat suuremmalla myötätunnolla syventyneet itämaalaisiin asioihin, ovat tulleet siihen, että nuo 3 ja 72,000 „kanavaa” taitavat olla jonkinlaisia hermoja ja että „lootuskukka” tietysti on n. s. *plexus solaris* eli se hermokimppu, joka meillä on vatsassa navan kohdalla ja joka on yhteydessä sympaattisen hermoston kanssa. Kukaties vanhoilla indialaisilla oli aavistusta näistä asioista. Mutta mitä „käärmeeseen” tulee, josta joogakirjoissa puhutaan, niin siitä ei ole päästy oikein selville.

Mitä tähän sanomme? Tiedämme, että fakiirit, jotka harjoittavat joogaa, oppivat hengittämään mahdollisimman verkalleen ja harvaan ja osaavat kauvan pidättää henkeään. Varsinaiset joogit, jotka eivät harjoita fakiiritemppeja, oppivat myöskin hengittämään, mutta mitä he pitävät silmällä hengityksen suhteen? Sitä, että hengitys, niinkuin kuka tahansa länsimaillakin voi huomata, on yhteydessä sielullisen, henkisen jännityksemme kanssa. Jos huomiomme on jännittyneesti jossain kiinni, pidätämme henkeämme, kuten sanomme, että „kuuntelemme henkeämme pidättäen”. Indiassa tämä huomio on asetettu tekniikan pohjaksi, jonka tähden varsinaisessa joogassa painoa ei pannakaan fyysilliseen hengitykseen, kunhan se vain tulee rauhalliseksi ja kunhan joogit jännittäessään mielensä johonkin voivat pidättää henkeään melkein kuinka kauvan tahansa. Mutta se, mitä indialainen joogi todella tarkoittaa praanajaamalla, onkin vallan toista. Praana ei ole fyysillinen ilma, vaan elinvoima, ja joogassa sanotaan: kun ihminen hengittää, ei hän hengitä ainoastaan fyysillistä ilmaa, josta kaikki olemme tietoisia ja joka aikaansaa kemiallisia puhdistuksia veressämme ja keuhkoissamme, vaan hän hengittää myöskin elämän voimaa, jota maailman kaikkeus on täynnä. Joogi oppii tekemään eron paljaan fyysillisen hengityksen ja tämän praanan hengittämisen välillä. Hän oppii hengittämään praanaa, ja hän tarvitsee ruokaa ja juomaa vähemmän, sentähden että hän oppii ottamaan suoraan avaruudesta elämän eli auringon voimaa.

Mutta praanan hengittäminen ei ole paljasta elinvoiman kokoamista. Se on vielä syvemmissä merkityksessä itse jumalallisen elämän hengittämistä kaikkine hyveineen, kaikkine henkisine täydellisyyksineen. Praanajaamassa on sentähden eri asteita. Ensin joogi oppii hengittämään elinvoimaa, sitten kauneutta, hyvyyttä, totuutta. Näitä hän hengittää sisäänsä, ja ulos hän hengittää, mitä hänessä on tietämättömyyttä, sairautta tai rumuutta. Tästä hän kuitenkin pian pääsee, jonka jälkeen hän hengittää ulos hyvyyttä, rakkautta, myötätuntoa, – kaikkea hyvää. Kaikista korkeimmassa asteessa hän vihdoin hengittää

sisäänsä maailman pahuutta, syntiä ja muodostaa sen itsessään hyväksi ja hengittää ulos rakkautta, pyhyttä ja puhtautta. Tämä on praanajaaman todellinen sisäinen merkitys, eikä „hengitys” silloin enää ole riippuvainen fyysisestä hengityksestä, vaan on brahmarandra-hengitystä.

Joogakirjassa, jota länsimaalaiset tiedemiehet ovat tutkineet, sanotaan näet, että kun hengitys sisältä nousee, sitä nimitetään *apaanaksi*. Noustessaan vatsanpohjasta ja navan kohdalta se menee suoraan päähän ja sitten *brahmarandran* kautta ulos. Brahmarandra on „Brahman jumalallinen aukko”, ja meidän länsimaalaiset tiedemiehemme ovat ihmetelleet, mikähän sekin aukko lienee. Jokaisella ihmisellä on syntyessään aukko pääkallossa, ja sitä se kaiketikin tarkoittaa, – tiedemiehet ovat tästä saaneet yhden momentin lisää indialaiseen taikauskoon. Mutta kun ymmärrämme, että ei ole kysymys fyysisestä hengittämisestä, vaan henkisestä prosessista, niin se on tämä jumalallinen praana, joka apanana nousee päähän ja menee brahmarandran kautta ulos maailmaan.

Voimme sanoa lyhyesti ja ylimalkaan, että koko joogan fysiologia, joka ei ollenkaan pidä paikkaansa, jos olisi kysymys fyysisestä ruumiista, se on fysiologiaa, joka koskee ihmisen sisäistä käyttövälinettä.

Kun joogiksi pyrkijät ovat praanajaamaa jonkun verran oppineet, saavat he käydä käsiksi joogan korkeimpiin eli kuudenteen ja seitsemänteen asteeseen, varsinaisiin mietiskelyasteihin, joita nimitetään *dhjaanaksi* ja *samaadbiksi*.

Dhjaana on „ajatuksen keskittämistä”. Mutta ihminen, joka on niin paljon harjoittanut ruumistaan, kuin tuommoinen joogiksi pyrkijä, hän varmasti osaa keskittää huomiotaan ja ajatuksiaan siinä merkityksessä kuin me käytämme tätä lausetapaa. Meillä ajatuksen keskittäminen merkitsee esim., että osaamme sulkea huomiomme ympäröivästä maailmasta ja pitää vaikka tämän kirjan kuvan 15 minuuttia silmiemme edessä. Länsimailla ei voi aloittelijalta odottaa paljonkaan suurempia saavutuksia alussa. Muistuu mieleeni pieni kasku. Teosofisen liikkeen pani alulle Saksassa tunnettu mystikko, tohtori Franz Hartmann. Hänestä kerrottiin, että hän oli alkemisti. Hänen luoksensa tuli kerran herrasmies, joka kysyi, oliko totta, että tohtori osasi tehdä kultaa. „No, mikäs konsti se on”, vastasi Franz Hartmann, „sitähän tekin voitte tehdä, milloin vain.” Vieras innokkaasti pyysi tohtoria ilmoittamaan salaisuuden. Tohtori Hartmann antoi hänelle silloin hypypsellisen punaista pulveria ja sanoi: „tässä saatte hiukan salaista pulveria; pankaa lyijyä valinkauhaan ja lisää vähän tätä pulveria. Pidätte sitten valinkauhaa tulesa 5 minuutin aikana, mutta sillä ajalla varokaa, ettette vain ajattele sarvikuonoa.” Vieras oli iloinen ja kiitollinen ja suunnitteli suuria tulevaisuudestaan, mutta muutaman viikon perästä hän palasi tohtorin luo ja valitti, ettei hän ollut saanut mitään kultaa. „No, miksikä ei?” Ja mies selitti: „te sanoitte minulle, että minun ei pitänyt ajatella sarvikuonoa, niin kauan kuin kauha on tulesa, mutta jokaikinen kerta se tuli mieleeni kuin noiduttu!” Siihen tohtori Hartmann sanoi: „syy on yksinkertainen, ette osannut tehdä kultaa; voidakseen olla todellinen alkemisti ja voidakseen tehdä kultaa täytyy ihmisen osata hillitä ajatuksiaan.”

Senkaltaista ajatuksen keskittämistä indialainen joogi osaa jo ennestään, eikä dhjaana ole sitä. Dhjaana merkitsee, että joogi keskittää ajatuksensa johonkin asiaan, josta hän tahtoo tietoa. Opettaja sanoo hänelle: „ota selvä siitä ja siitä”, ja kun joogi todella osaa keskittää huomionsa, harjoittaa hän dhjaanaa eli länsimaisella nimityksellä kontemplatsioonina. Hän vetää ajattelemansa asian silmiensä eteen, ja koko hänen ajatuksensa ja sielunsa yhdistyy asiaan, jota hän tutkii, niin että hän itse ikäänkuin tulee siksi asiaksi, jolloin hänen ei tarvitse muuta kuin – sanoisinko? – kuunnella, mitä asia itse kertoo itsestään. Täten joogi mistä asiasta tahansa saavuttaa tiedon, joka on objektiivinen, luotettava, miltei ehdoton.

Ja kun hän näin pitkälle on päässyt, sanoo opettaja hänelle, että hänen tulee ajatella korkeampia asioita. Jos opettaja käskää hänen ottamaan selvää omasta entisestä elämästään, on se vielä alempaa tietoa, mutta jos opettaja sanoo hänelle: „ajattele Brahmaa, Jumalaa”, on kysymyksessä korkein tieto. Ja kun nyt joogi ajattelee Jumalaa tai absoluuttia tai totuutta, joutuu hän kontemplatsioonissaan siihen tilaan, jossa hän vihdoin

koko olemuksellaan yhtyy Jumalaan ja jota tilaa nimitetään *samaadhiiksi*. Joogi pujahtaa silloin ulos omasta ruumiistaan semmoiseen olotilaan, jossa on täydellinen autuus. Se on joogin korkein saavutus.

Voimme sanoa, että täällä länsimailla olisi paljon oppimista indialaisesta joogasta, siitä käsityksestä, mikä indialaisilla on uskonnostaan. Se on niin todellista ja vakavaa. Voimme kyllä länsimailla sanoa, että kristillinen kirkko on oikeassa julistaessaan pelastuksen tien avoimeksi kaikille ihmisille, mutta emme saa pelastuksen tietä tehdä miksikään mitättömäksi asiaksi! Se on avoinna jokaiselle ihmiselle Kristuksen suuren ja ihmeellisen läsnäolon kautta, mutta yhä se on *tie*.

Täällä länsimailla niinkuin itämaillakin täytyy sen ihmisen, joka todella tahtoo pelastua tietämättömyydestä totuuden tielle ja siihen autuuteen ja onneen, joka seuraa Jumalan tuntemista, jokaisen täytyy todella itse kulkea sitä vanhastaan määrättyä tietä, joka vie Elämään.



## IV JOOGA LÄNSIMAILLA

Huomiomme on näissä luennoissa ollut kiintyneenä indialaiseen joogaan, Indian joogeihin ja fakiireihin, ja mielessämme on syystäkin voinut herätä kaksi kysymystä. Toinen on: eikö täällä länsimailla koskaan ole harjoitettu minkäänlaista joogaa, eikö täällä kristikunnassa ole ollut tietoa joogasta eli noista erityisistä harjoitusmenetelmistä, jotka kuuluvat asiaan, kun tahtoo oppia elämään henkistä elämää? Ja toinen kysymys on: millä tavalla nykypäivinä varsinkin suhtaudumme tuohon kysymykseen joogasta? Olemme saavuttaneet sängen edistyneen ei ainoastaan aineellisen, mutta myöskin älyllisen kulttuurin, ja sentähden saatamme kysyä, onko jooga jotain vanhanaikaista, jotain paljastaan itämaalaista, jotain semmoista, joka ei kuulu nykyajan kulttuuri-ihmisille enää, vai olisiko joogasta jotain oppimista meillekin ja voisiko meilläkin nykyaikana kukaties olla jonkunmoista jooga-järjestelmää käytännössä? Nämä kaksi kysymystä on meillä nyt edessämme ja niihin meidän pitäisi vastata.

Ensimmäinen koskee siis länsimaiden kristillistä historiaa. Onko meillä täällä harjoitettu minkäänlaista joogaa? Käytän sanaa jooga, en kysy, onko täällä länsimailla harjoitettu fakirismia. Voisihan kyllä kristikunnan alkuaikoina ja myöskin keskiajalla esiintyviä itsekiduttajia, pylväspyhimyksiä, erakkoja, verrata indialaisiin fakiireihin. Hekin harjoittivat etupäässä ruumiillista askeesia, koettaen siten saada valtaa, niinkuin täällä kristikunnassa sanottiin, oman syntisyyden yli. Keinot olivat samansuuntaisia kuin Indian fakiirien, ja sentähden voimme sanoa, että länsimaillakin on harjoitettu jonkunlaista fakirismia, joskaan ei samassa laajuudessa kuin Indiassa.

Mutta nythän kysymmekin, onko joogaa harjoitettu länsimailla, ja silloin meidän täytyy myöntää, että luostarit olivat tarkoitettut olemaan – alussa varsinkin ja välistä myöhemminkin ja ainakin paikoitellen – tyysijoina sellaisille ihmisille, jotka yrittivät harjoittaa joogaa. Katolisessa kirkossa on siis harjoitettu joogaa. Järjestelmät saattoivat olla erilaisia eri luostareissa, erilaisten pyhien miesten perustamia ja säätämiä, mutta kun niitä omantunnon tarkasti ja hartaasti noudatettiin, saavutettiin tuloksia. Luostarijärjestelmien yksityiskohdat pidettiin salassa. Tunnettua oli vain niiden yleinen järjestys. Olihan tunnettua, että munkit ja nunnat määrättyinä hetkinä pitivät määrättyjä messujansa, että eivät nukkuneet yölläkään rauhassa, vaan nousivat vähä väliä „vigilioita” pitämään, mutta siitä henkisestä järjestelmästä ja menettelytavasta, jonka avulla he kasvattivat sisäistä ihmistään, ei puhuttu julkisesti. Saatamme niinmuodoin vain lausua yleisenä arvosteluna, että joogaa harjoitettiin luostareissa.

Meidän kuvamme luostareista on kaikkea muuta kuin kaunis. Olemme oppineet historiasta, että luostarielämä saattoi vajota ties minkälaisiin vehkeilytarkoituksiin. Olemme protestanttisissa maissa tulleet jokseenkin vakuutetuiksi siitä, että luostarielämä oli onnetonta ja tuotti tuhoa ainakin yhtä paljon kuin hyvää. Luostarein ainoa etu ja ansio oli siinä, että ne palvelivat hengellisen ja älyllisen kulttuurin säilytyspaikkoina läpi pimeän keskiajan, mutta niiden elämä oli suuressa määrässä tuhoa tuottava yksityisille munkeille ja nunnille ja sentähden koko ympäristölle. Liian yksipuolisesti arvostelimme yhtäkaikki luostarilaitosta ja luostarielämää, jos katsoisimme sitä ainoastaan tältä kannalta, mutta kun otamme huomioon, että niissä harjoitettiin joogaakin sanan todellisessa merkityksessä, silloin paremmin ymmärrämme, mikä oli luostarien ja munkkijärjestöjen taustana, niiden alkuperäisenä siveellisenä voimana.

Länsimailla on kuitenkin harjoitettu ja yhä vielä harjoitetaan joogaa luostarielämän ulkopuolellakin. On ainakin yksi katolinen järjestö olemassa, jossa joogaa käytetään itsetietoisesti nuortenkin kasvatuksessa. Järjestön nimi on saanut huonon kaiun protestanttisissa maissamme, sillä järjestö, jota tarkoitan, on n.s. jesuiittain seura eli niinkuin he itse sitä nimittävät, „Jeesuksen seura”, *societas Jesu*.

Tämä paljon paneteltu seura on niin mieltäkiinnostava järjestö, että hyvällä syyllä voimme uhrata aikaa sen tutkimiseen.

Jesuitismi on varsin merkillinen ilmiö kristikunnassa. Tavallinen kuvamme jesuiitoista on se, että he ovat mustiin takkeihin puettuja pappeja, sileänaamaisia ja ulkopuolelta niinkuin valkoisiksi maalatut haudat, jotka eivät mitään syntiä tee, mutta jotka sisänsä, niinkuin Jeesus Kristus vertauksessaan sanoo, ovat täynnä kuolleiden luita, kaikenlaisia salaperäisiä ja mielestämme pirullisia tarkoituksia, jotka toimivat, niinkuin he itse sanovat „Jumalan suurimmaksi kunniaksi”, mutta jotka hyvällä omallatunnolla saattavat kohdella ihmisiä niinkuin nukkeja, käyttäen heitä omiin tarkoituksiinsa ja vetäen heitä nenästä kuinka paljon tahansa. Semmoinen käsitys meillä on jesuiitoista ainakin protestanttisissa maissa. Ja epäilemättä meillä on syytä käsitykseemme.

Onko näitä jesuiittoja nyt paljon maailmassa? Niiden kotipaikka on kuten tiedämme katolisissa maissa, mutta on niillä pienempiä haarautumia protestanttisissakin maissa, onpa heillä esim. Tukholmassakin edustajansa, niin että kyllä he yrittävät levittää maailmankatsomustaan ympäri kristikuntaa. Ei varsinaisia jesuiittoja ole paljon, tuskin koko maapallolla enemmän kuin 18 à 20,000. Jäseniä on siis paljon vähemmän kuin esim. Teosofisessa Seurassa, jossa on ainakin 40,000. Mutta vaikka jesuiittoja ei ole kuin korkeintaan 20,000, voimme kuitenkin sanoa, että he tavallaan hallitsevat maailmaa tai ainakin paljon vaikuttavat kristikunnan johtamiseen ja hallitsemiseen. Jesuiitoilla on merkillinen valta ja sentähden heitä kaikkialla pelätään. Jos kysymme keltä tahansa teosofilta tai rosenkreuziläiseltä tai muulta vilpittömältä totuuden etsijältä, rakastaako hän jesuiittoja, vastaa hän heti kielteisesti. Ja moni vielä lisää: „jesuiitat taistelevat kaikkea hyvää vastaan, he eivät ollenkaan suvaitse, että maailma edistyisi, että ihmiskunta kasvaisi tiedossa ja viisaudessa, he tahtovat pitää ihmiskuntaa katolisessa pimeydessä.” Niin usein sanotaan, ja sentähden kuvamme näistä Jeesuksen seuraajista on synkkä.

Kaikki tiedämme, että jesuiitoilla on johtajansa eli päänsä, jota nimitetään jesuiittakenraaliksi. Tätä sanaa ei ole käsitettävä sotilaallisessa merkityksessä, ei semmoisessa kuin esim. pelastusarmeijassa tarkoitetaan kenraalilla, vaan jesuiittakenraalin arvonimi on johtunut latinalaisesta tittelisistä *prae-positus generalis*, joka merkitsee „yleinen esimies”. Tämä jesuiittakenraali – sen tiedämme romaaneista – on mahtava mies, hän hallitsee koko jesuiittaseuraa, ja kaikkien jäsenten täytyy ehdottomasti häntä totella, mutta hän itse ei ole vastuussa päätöksistään muille kuin paaville. Jesuiittakenraali neuvottelee kahden kesken paavin kanssa toimenpiteistä, jotka tarkoittavat kristikunnan parasta, ja jesuiittakenraali panee toimeen, mitä yhdessä nämä kaksi viisasta ovat päättäneet, sillä hänellä on kädessään mahtava ase, nuo kymmenettuhannet jesuiitat, jotka viimeiseen hengenvetoon saakka tottelevat häntä kysymättä mitään. Jesuiitta ei koskaan kysy, miksi hänen pitää tehdä niin tai niin, hän ainoastaan tottelee. Jesuiittakenraalilla ei kuitenkaan ole mitään mielivaltaista valtaa jesuiittaseuran omaisuuden yli. Hän on siihen nähden kuin holhooja, joka vapaasti käyttää koko seuran omaisuutta seuran eduksi ja kunniaksi, mutta ei mitään omiin henkilöisiin tarkoituksiinsa. Seura kyllä pitää huolen siitä, että hän ei itse mitään kärsi. Tavallaan voi sanoa, että hänellä on palkka, mutta vaikka hän ei ole tilivelvollinen kellekään, hän kuitenkin käyttää seuran omaisuutta Jumalan kunniaksi ja paavin ja hänen päätöksensä mukaisesti. Sitäpaitsi jesuiittakenraali aina valitaan. Seura itse valitsee joukostaan sen, jota kohtaan se tuntee suurinta luottamusta, ja hän valitaan eliniäkseen. Semmoinen on Jeesuksen seuran perusjärjestys yhä tänä päivänä ulkonaisessa katsannossa.

Mitenkä tämä merkillinen seura tuli perustetuksi ja kuka sen alkuaan perusti? Senhän kaikki kyllä tiedämme, mutta vaikka tiedämme nämä asiat, on sittenkin hyvä muistella historiallisia yksityisseikkoja oikealla ja puolueettomalla tavalla.

Noin vuonna 1495 syntyi Espanjassa nuorimpana lapsena suuressa aatelistisperheessä *Inigo de Loyola*. Inigo oli tulinen ja toiminnan haluinen luonne. Hän meni sotilaaksi, kuten yleensä aatelistmiehet siihen aikaan tekivät. Hän kunnosti itseään sodassa ja oli mukana monissa taisteluissa. Merkillinen tapaus hänen

elämässään sattui, kun ranskalaiset piirittivät Pampelonia. Silloin Inigo de Loyola oli espanjalaisten kanssa linnoituksessa. Piirittäviä ranskalaisia oli niin paljon ja linnoitus oli siksi huonosti varustettu, että sotapäälliköt ja upseerit yleensä poikkeuksetta kehoittivat korkeinta ylipäällikköä antautumaan. Ranskalaiset lupasivat, että espanjalaiset hyvillä ehdoilla saisivat poistua. Inigo de Loyola oli ainoa, joka nousi tämmöistä ehdotusta vastaan, ja hän puhui niin vakuuttavasti ja kauniisti, että ylipäällikkö ja muut upseerit taipuivat yksimielisesti hänen ehdotukseensa, että vielä tehtäisiin hyökkäys ranskalaisia vastaan. Niin tapahtuikin, ja hyökkäyksessä, joka tietysti päättyi onnettomasti espanjalaisille, koska heitä oli vain pieni joukko, Inigo haavoittui hyvin pahasti. Kanuunan kuula lensi hänen jalkojensa välitse, murskasi toisen jalan ja haavoitti toistakin. Ranskalaiset olivat erittäin kohteliaita urhoollisille espanjalaisille. Inigo kannettiin linnan paraimpaan huoneeseen ja etivät lääkärit antoivat hänelle hoitoa.

Kun hän oli pari viikkoa maannut ja vähäsen toipunut, siirrettiin hänet lapsuutensa kotiin, Loyolan linnaan, joka nyt oli vanhimman veljen omana. Tämä parantumisaika, minkä Inigo vietti vanhassa kodissaan, muodostui hänelle elämän käännekohtaksi. Heti näet kun hän oli sinne tuotu ja lääkärit siellä tarkastivat häntä, huomasivat he, että hänen jalkansa, joka kyllä oli kasvanut ehjäksi, oli väärin kasvanut, niin että luut olivat väärässä järjestyksessä. Inigo kysyi, eikö tämä ollut autettavissa, mutta lääkäri selitti, että asia olisi autettavissa ainoastaan sillä tavalla, että uudestaan jalka murskattaisiin. Silloin Inigo sanoi: „tehdään se sitten.” Lääkäri huomautti, että semmoinen teko tuottaisi ääretöntä tuskaa. Ei silloin ollut mitään nukutusaineita, mutta Inigo tahtoi kuin tahtoikin, että jalka laitettaisiin kuntoon. Hän puristi kätensä nyrkkiin, hiki juoksi virtana otsalla, mutta jalka murskattiin uudelleen. Inigo tuli niin huonoksi, että luultiin hänen kuolevan, mutta hän toipui. Ja kun hän taas alkoi parantua vähän, huomattiin, että luut oli vieläkin asetettu huonosti paikoilleen, sillä eräs luu pisti polven yläpuolelta näkyviin. Inigo tahtoi silloin, että esiinpistävä osa viilattaisiin pois. Lääkäri huomautti, että sen kyllä saattoi viilata pois, mutta että sekin kysyi sanomatonta tuskaa. Luu kuitenkin viilattiin, ja Inigo puristi kätensä nyrkkiin, hikoili eikä sanonut mitään. Ja taas hän tuli huonoksi mutta toipui.

Tähän aikaan Loyola oli 25-26 vuoden vanha. Hän oli lueskellut aikoinaan, mutta enimmäkseen elänyt hauskaa ylimyselämää. Nyt hän sanoi veljelleen, kun alkoi tulla terveeksi, että halusi joitain kirjoja lukeakseen. Hän tarkoitti tietysti romaaneja ja kertomuskirjoja, mutta semmoisia oli koko maailmassa vain joitakuita. Veli katsoi kaikki paikat ja sanoi, ettei ollut talossa kirjoja kuin kolme kappaletta: kertomus Jeesuksen elämästä, toiseksi kertomus katolilaisista pyhimyksistä ja heidän elämästään, ja kolmanneksi kirja Kristuksen seuraamisesta, Tuomas Kempiläisen kirjoittama.

Kun ei ollut muuta tarjottavana, alkoi Inigo lukea näitä kirjoja. Lukiessaan noista pyhimyksistä Fransiskus Assisilaisesta ja Dominicus Guzmanista y.m. merkillisistä katolilaisista tuli hänen mieleensä, että „koska he ovat näin osanneet tahdonvoimallaan kehittää itseään, miksikä ei hänkin osaisi?” Ja hän tunsikin halua yrittää. Mutta aina välillä hänen mielensä kääntyi toisiin asioihin. (Tämä, mitä nyt kerron, on todellista, sillä Loyola on itse vanhoilla päivillään 3 vuotta ennen kuolemaansa sanellut autobiografisen katsauksen elämäänsä.) Hän aina välillä vaipui maallisiin unelmiin, jotka koskivat erästä ylhäistä naista, johon hän oli suuresti ihastunut. Tämä nainen oli niin ylhäinen, että Inigo itsekin tiesi unelmansa turhiksi, mutta kuitenkin ne tuottivat hänelle nautintoa. Hän kuvitteli, millä tavalla ratsastaisi tuon ylhäisen naisen palatsiin, menisi hänen luokseen vastaanottosaliin ja keksisi sukkeluuksia häntä varten; hän kuvitteli, mitä huomattavaa sanoisi, että nainen kääntäisi huomionsa häneen ja kenties ihastuisi häneen, ja mitä urotöitä hän tekisi, jotta saavuttaisi tuon ihanan naisen rakkauden. Sillä tavalla kuvitteli Inigo ja kääntyi taas lukemaan pyhimyskertomuksiaan ja kertomusta Jeesuksen elämästä ja heittäytyi näitä asioita miettimään.

Mutta ennen pitkää hän teki merkillisen huomion. Hän oli verrattain nykyaikainen olento siinä merkityksessä, että hän mielellään käänsi katseensa itseensä tarkasti ja arvosteli itseään kuin mikäkin psykoanalyytikko. Hänen huomionsa oli nyt seuraava: joka kerta, kun hän oli antautunut maallisiin unelmiinsa ihanasta ylhäisestä prinsessasta, hän perästäpäin tunsikin itsensä tyhjäksi ja tyytymättömäksi; nuo kuvat houkuttelivat häntä ja tuottivat hänelle nautintoa, mutta joka kerta kun hän lopetti haaveilemisensa,

haihtui hyvä mieli ja alakuloisuus astui tilalle. Toista taas oli, kun hän ajatteli tapauksia Jeesuksen ja pyhimysten elämästä ja heidän suuria ponnistuksiaan ja kärsimyksiään; niitä ajateltuaan ja mietittyään hän tunsi itsensä keveäksi, iloiseksi ja onnelliseksi. Tämä oli Loyolan suuri psykologinen huomio.

Hän oli luonteeltaan toiminnan ja käytännön ihminen, ei uneksija, niin että tehtyään ja tarkistettuaan havaintonsa hän päätti jättää unelmat turhina eikä antaa ajatustensa askarrella muissa asioissa kuin pyhissä legendoissa. Ja hän oli mies, joka piti, mitä päätti. Sen perästä hän ei ikinä enää haaveillut eikä ajatellut runollisia asioita, hän sanoi itse, että sen perästä hänen mieleensä ei koskaan tullut ainoakaan aistillinen ajatus. Tämän hän vakuutti vanhana miehenä vuonna 1553, kolme vuotta ennen kuolemaansa.

Loyola teki kaikenlaisia kokemuksia omien ajatuksiensa suhteen ja edistyi mietiskelyissään huomattavalla tavalla. Kun hän noin järkiperaisesti ja tahdonvoimaisesti menetteli sairaana ollessaan ajatustensa kanssa, kirkastui ajattelemisen koko mekaniikka ja tekniikka odottamattoman selväksi. Seuratessaan tarkasti omaa kehitystään hän keksi ajatusten salaiset lait ja saattoi luoda itselleen määrätyn treenaus- eli toisin sanoen jooga-järjestelmän. Ei hänen tietysti tarvinnut järjestelmää kokonaan keksiä, saihan hän neuvoja paljon kirjoista, joita luki. Ja Loyola koetteli käytännössä kaikkea, mitä hän kirjoista luki, asettiapa itselleen suurempia ja vaikeampiakin tehtäviä. Hänessä kypsyikin vähitellen päätös, ettei hän enää lähtisi maailmaan eikä sotamieheksi, vaikka olisikin voinut vielä istua ratsun selässä. Hän tahtoi tehdä työtä Jumalan valtakunnan puolesta, sillä hänelle kävi päivä päivältä rakkaammaksi katolinen usko, syventyessään Jeesuksen elämään, ja koko katolinen maailmankatsomus tuli hänelle yhä elävämmäksi. Lopulta hän päättikin muuttaa elämänsä.

Eräänä päivänä tultuaan terveeksi hän jätti veljelleen hyvästit, ja vaikka veli aavistaen pahinta koetti vakuuttaa Inigolle, että tämä oli velvollinen aina ylläpitämään aatelista kunniaansa, ei hän mistään enää välittänyt. Hän sanoi: „minä kuljen omaa tietäni” ja lähti pois veljensä kodista, vaikka rakasti paljon veljeään ja omaisiaan. Hän meni ulos maailmaan, kuin pyhiinvaellusretkelle ja kärsi monta kovaa, mutta päätti lopulta ruveta opiskelemaan. Hän tahtoi tulla maisteriksi ja sitten papiksi, ja vaikka hän olikin saanut aatelismiehen kasvatuksen, eivät hänen opintonsa olleet käsittäneet paljon muuta kuin sotilaan käytännöllisiä asioita, ja sentähden hän alkoi käymällä oppikoulua, joka valmisti yliopistoon. Koulussa hän oli 2 vuotta. Sitten hän meni Barcelonan yliopistoon.

Siellä hän seurustellessaan ylioppilaiden kanssa ei voinut olla kertomatta heille omasta elämänymmärryksestään ja käyttämistään keinoista ja sai siten tovereita, jotka rupesivat noudattamaan samoja keinoja. Tuosta yliopiston opettajat pahastuivat, sillä eräässä väittelyssä Loyola oli vähän toisella kannalla kuin professorit, mikä tietysti oli skandaali ja vei rettelöihin, joiden johdosta hänet ajettiin pois. Näiden y.m. vaikeuksien takia Loyola jätti isänmaansa Espanjan ja siirtyi Ranskaan.

Parisin yliopistossa hän käytti aikansa tutkimiseen eikä enää esiintynyt julkisesti ylioppilaiden parissa niinkuin Barcelonassa, vaan puhui yksityisesti ja salassa tovereilleen pyrkimyksistään ja metoodeistaan, ja siellä hän tapasi joitakuita todellisia ystäviä. Näitä luotettavia veljiä oli erittäin kolme: Pietari Faber, Jaakko Lainez ja Alonso Salmeron, joiden kanssa hän teki liiton elokuun 15 päivänä 1534, ollen itse silloin 40 vuoden vanha. Liitosta muodostui myöhemmin *Societas Jesu*.

Näiden nuorten miesten elämänohjelma oli seuraava: he antautuvat Jumalan palvelukseen ja lähtevät itämaille ja Palestinaan lähetyssaarnaajiksi, menevät ensin Venetiaan ja odottavat siellä vuoden; jos ei vuoden aikana ilmaannu tilaisuutta päästä Palestinaan laivalla, katsovat he Jumalan tahtovan, etteivät lähdekään Palestinaan, vaan menevät paavin luo ja sanovat hänelle: käytä meitä Jumalan valtakunnan palvelukseen.

Kävikin sillä tavalla, että ystävykset eivät joutuneet Palestinaan, vaan paavin luo, joka neuvotteli heidän kanssaan ja pian huomasi niiden olevan vallan ihmeellisiä taistelijoita uskon puolesta, joista tulisi suuremmissa aseita Jumalan ja kirkon kädessä. Paavi vahvisti heidän liittonsa perustuskirjan syyskuun 27

päivänä 1540. Inigo de Loyolan, joka nimitti itseään silloin Ignatiukseksi ja oli 45 vuoden vanha, paavi asetti uuden seuran ensimmäiseksi johtajaksi eli kenraaliksi. Ja Ignatius johti Jeesuksen seuraan kuolemaansa saakka eli vuoteen 1556.

Minkä arvostelun antoivat Ignatius Loyolasta hänen seuransa muut jäsenet? Semmoisen, että heidän ilonsa oli häntä totella. Hän herätti ääretöntä luottamusta, hän oli niin lujatahtoinen mies, ettei hän koskaan väistynyt minkäänlaisten esteiden tieltä. Kun hän oli päättänyt jotakin, hän myös sen suoritti. Hänellä oli ympärillään vain semmoisia veljiä, jotka luottivat häneen ja joihin hänkin saattoi ehdottomasti luottaa, sillä kaikki tottelivat häntä ehdottomasti tietäen, että hänen neuvonsa olivat Jumalan valtakunnan parhaaksi. Ei hän ikinä itseään ajatellut eikä kenenkään toisen personallista etua ja onnea; aina hän ajatteli vain kirkon parasta. Mutta hänestä sanoivat kaikki hänen lähimpänsä, että hän oli äärettömän hyvä, lapsellinen, herttainen, puhdas ja sellainen, että hän oli kaikessa heille ehdottomasti esimerkkinä ja ihanteena. Hänen kuoltuaan tuli Jaakko Lainez hänen seuraajakseen.

Millä tavalla oli nyt Jeesuksen seura järjestetty? Millä tavalla toteutti Ignatius Loyola oman järjestönsä asetuksissa ja säännöissä saavuttamansa sisäisen tiedon ja menettelytavan? On todella ihmeellistä syventyä Jeesuksen seuran sääntöihin. Niitä on väsyttävän paljon, mutta ne ovat viisaita, tarkkoja. Emme tietysti tässä saata ottaa puheeksi kaikkia sääntöjä, niin mieltäkiinnittävää ja opettavaista kuin se olisikin, meidän täytyy tyytyä yleisesti tarkastamaan joitakuuta tärkeämpiä kohtia.

Kysykäämme aluksi, millä tavalla pääsi Jeesuksen seuran jäseneksi. Kun pyrkijä oli semmoinen ihminen, jolla ei ollut erikoisia tauteja eikä ollut sidottu määrättyihin velvollisuuksiin, siis tavallisesti nuori, terve ihminen, sanottiin hänelle, että hän sai tulla kokelaaksi 2 vuoden ajaksi, jona aikana hän ei ollut oikeutettu sanomaan kellekään kuuluvansa Jeesuksen seuraan, vaan toivovansa, että joskus pääsisi seuran jäseneksi. Kahden vuoden koetusaikana jokaisen kokelaan täytyi suorittaa ainakin kuusi suurta koetta ja lisäksi useampia pieniä.

Ensimmäinen oli sellainen, että hänen täytyi ainakin yhden kuukauden aikana harjoitella määrättyä mietiskelyä, josta puhumme myöhemmin vähäsen.

Toinen koe oli, että hänen piti yhden kuukauden aikana palvella sairaaloissa, joko yhdessä tai useammassa, ja jesuiittain omasta toimesta avattiin näitä toinen toisensa jälkeen. Kokelaan tuli olla sekä palvelijana että sairaanhoitajana, nukkua siellä ja tehdä useampia tunteja vuorokaudessa työtä, jolloin hänelle annettiin kaikkein raskaimmat ja karkeimmat tehtävät.

Kolmas koetus oli, että hänen piti yhden kuukauden aikana kulkea ympäri kerjäläisenä ilman rahaa ja tottua tulemaan toimeen mahdollisimman vähällä ruualla ja unella; hänen piti näet oppia, että ihmisen täytyi olla yhtä varustettu koska tahansa valvomaan ja paastomaan, kuin hän oli valmis nukkumaan ja syömään.

Neljäs koetus oli, että hänen piti asua jesuiittaseminaarissa ja toimittaa siellä palvelustöitä. Nimenomaan kuului tähän, että jos kokelas esim. palveli keittäjän apulaisena, keittäjä, — joka useimmiten oli tavallinen oppimaton ihminen, jota vastoin nuori pyrkijä saattoi olla hienosti sivistynyt aatelismies, — keittäjä ei suinkaan sanonut hänelle: „olkaa hyvä ja tehkää sitä ja sitä”, vaan keittäjän piti käskä ja komentaa. Tarkoitus tällä oli, että poistettaisiin nuoresta miehestä semmoinen tunne, että keittäjä oli ihminen niinkuin hänkin, vaan kokelaan tuli ymmärtää, että keittäjä oli hänen käskijänsä, keittäjä oli hänelle Kristuksen asemassa, ja oppilaan tuli oppia tottelemaan. Vielä huomautettiin, että kaikki koetukset oli suoritettava hyvällä mielellä ja ilolla. Pyrkijän piti erityisesti varoa, ettei syntynyt ryppyjä otsaan eikä semmoisia juovia tai piirteitä, jotka olisivat osoittaneet, että hän kärsi, tai tunsu itsensä masennetuksi ja poljetuksi. Hänen piti tietää olevansa mato, jota sai polkea.

Kaikista näistä kokeista piti pyrkijän saada hyvät todistukset. Kun esim. todistettiin, että hän oli ollut kerjäläisenä siellä ja täällä, oli todistuksessa myös mainittava, millä tavalla hän oli käyttäytynyt. Jesuiittakokelaan piti näet aina olla iloinen, rauhallinen, tyytyväinen, alistuvainen ja tottelevainen.

Viides koetus oli, että hänen piti julkisesti ja yksityisesti opettaa kristinuskoa pojille, nuorille miehille y.m. tietämättömille ihmisille. Tästäkin hänen piti saada todistus.

Kuudes koe, johon pyrkijä ei saanut ryhtyä, ennenkuin oli hyvin suorittanut edelliset, oli, että hänen piti mietiskellä kristinuskoa ja kuunnella rippiä.

Tällä tavalla täytyi pyrkijän oppia tottelemaan ja luopumaan omasta tahdostaan, unohtamaan itsensä ja asettamaan itsensä kokonaan Korkeimman palvelukseen.

Jos heitämme silmäyksen niihin meditatiivisiin, joita jokaisen pyrkijän täytyi harjoittaa ainakin kuukauden ajan, huomaamme heti, että ne olivat sisällöltään merkittäviä ja laadultaan vaativia. Hänen piti mietiskellä tunti päivässä kolme eri kertaa: aamulla, keskipäivällä ja illalla. Aamulla hänen tuli mietiskellä, kuinka huono syntinen hän oli ja mikä oli se erityinen vika tai pahe, josta hän tahtoi ja josta hänen täytyi päästä. Sanottiin näet hänelle heti armottomasti: „sinun pitää tunnustaa itsellesi, mikä on helmasyntisi, heikoin kohta luonteessasi, ja siitä sinun tulee ehdottomasti luopua.” Keskipäivällä hänen tuli tarkastella aikaa aamusta lähtien ja merkitä erityiseen muistikirjaan, kuinka monta kertaa hän sillä ajalla oli langennut. Illalla hänen piti suorittaa samanlainen mietiskely ja tunnustaa itselleen sekä merkitä muistiin, kuinka monta kertaa hän iltopäivällä oli langennut. Tämä tapahtui viikon aikana joka päivä, ja hänen tuli verrata toisiinsa päiviä, olivatko lankeemukset vähentyneet vai lisääntyneet. Seuraavalla viikolla oli lisäksi verrattava viikko kokonaisuudessaan edelliseen viikkoon.

Mietiskelyn sisältö koko kuukauden aikana oli siinä, että pyrkijä kävi läpi Jeesuksen historian, syventyi Jeesuksen elämään, muistaen koko ajan kuinka syntinen ja huono hän itse oli verrattuna Jeesukseen, heittäen siten itsensä yli räikeän valon, jossa selvästi näkyivät hänen omat vikansa ja syntinsä, joita hänen samalla tuli armottomasti tuomita.

Täytyyhän meidän tunnustaa, että tässä on harjoitettu itsetietoisesti joogaa, ja ne, jotka tänä päivänä esim. ovat saaneet kasvatuksensa jesuiitoilta, ovat valmiit tunnustamaan, että sen parempaa ja merkittävämpää kasvatusta ei voi ajatella. Jesuiittojen keskuudesta onkin lähtenyt mitä terävä-älyisimpiä ihmisiä, jotka ovat oppineet hillitsemään ajatuksiaan, kasvattamaan järkeään ja työkykyään, koska alusta saakka ovat tottuneet olemaan välittämättä omasta personallisuudestaan. Jos heidän ruumiinsa sanoo heille: tahdon syödä, tahdon haaveilla vähäsen, tahdon nukkua, ovat he alusta pitäen tottuneet tekemään päinvastoin, kuin mitä ruumis haluaa. He ovat siten mahtavia työntekijöitä ja ajatuksen käyttäjiä.

Onko näin ollen vaikea käsittää, mistä johtuu heidän ihmeellinen valtansa ja voimansa? Se johtuu siitä, että he hillitsevät ajatuksensa ja ovat tottuneet voittamaan alemman minänsä. Sentähden jokainen salatieteilijä sanoo: jesuiitat ovat okkultisteja, joita saa pelätä.

Voimme ymmärtää heidän olevan todella pelättäviä, kun otamme huomioon heidän yksimielisyytensä ja yhtenäisen toiminta-ohjelmansa. Onhan joukon yksimielinen voima paljon suurempi kuin yksilöiden yhteenlaskettu voima, ja siitä jesuiitat saavat vaikutusvaltansa. Kun heille annetaan esim. käsky, että määrätty henkilö on valittava paaviksi ja valinta tulee tapahtumaan sinä ja sinä päivänä – niinä ja niinä tunteina kardinaalit ovat salassa rukoilemassa, – niin jesuiitat samalla hetkellä pitävät salaisia kokouksiaan ympäri maailmaa, kohdistavat ajatuksensa Vatikaaniin ja sanovat mentaalisesti kardinaaleille, kuka on valittava paaviksi. Jos mitä tapahtuu maailman politiikassa, voivat jesuiitat saada käskyn sekaantua asiaan okkultisesti. He ovat pelättäviä, sillä he ovat kaikki välikappaleita sen kädessä, joka heitä kääntää. Koko jesuiittamaailmankatsomuksen heikko kohta on siinä, että samalla kun Jeesuksen seuraajien aina tulee

sanoillaan, ajatuksillaan ja teoillaan Ignatius Loyolan nimenomaisen opetuksen mukaan tarkoittaa Jumalan valtakunnan parasta, Jumalan valtakunnan paraan tulkitsee heille heidän ylempänsä, joten he itse eivät koskaan joudu kysymään, onko tämä Jumalan valtakunnan parasta. Siinä on juuri jesuitismin heikko kohta moraalisesti katsoen, vaikka se okkultisesti on mahtava voima: sen voimaa voidaan käyttää joko hyvään tai huonoon tarkoitukseen ja jesuiitat voivat syyttöminä, vastuuttomina pestä kätensä.

Varmasti heidän valtansa ei tule vähenemään, ennenkuin me muutkin ihmiset opimme itsemme voittamaan ja kehittämään tahdonvoimaamme „valkoiseen” suuntaan, s.o. siihen suuntaan, että tiedämme itse yksilöinä olevamme vastuunalaiset kaikista omista ajatuksistamme, sanoistamme, teoistamme. Silmämääränämme ja ihanteenamme on sama jumalallinen totuus ja ihmiskunnan edistys, sama Jumalan valtakunta kuin „Jeesuksen seuraajilla”, voimme käyttää samoja sanoja, voimme puhua Jumalan valtakunnasta samoilla termeillä kuin jesuiitat, mutta meidän täytyy ymmärtää, että kaikki on pyhää ja että jos tahdomme palvella totuutta, täytyy meidän palvella sitä totuuden itsensä takia eikä minkään ulkonaisen järjestön esim. kirkon takia. Meidän pitää palvella ihmiskuntaa ihmiskunnan itsensä, s.o. ihmisissä piilevän täydellisyysihanteen eli jumalankuvan takia, ei sentähden, että laskisimme työstämme koituvan hyötyä jollekin uskonnolle tai seuralle.

Jesuiitat ovat kehittäneet alemmaa älyään ja personallisuuttaan tottelevaksi aseeksi sen käsissä, joka heitä käyttää, mutta ihmiset jotka tahtoisivat oppia joogeksi korkeammassa merkityksessä, eivät saa kasvattaa omaa personallisuuttaan käyttövälineeksi ja aseeksi minkään muun vallan käsissä kuin sen Jumalan, sen rakkauden ja totuuden näkemyksen, joka on herännyt heissä itsessään ja joka on johtanut ihmiskunnan suurimpien vapahtajien, hyväntekijöiden ja viisaiden toimintaa. Kun kerran Buddha on antanut meille käsityksen ihmisen itsenäisyydestä ja itsekasvatuksen voimasta, kun kerran Jeesus Kristus on antanut meille kuvan Jumalan hyvydestä ja rakkaudesta, niin meidän tulee kasvattaessamme itsemme sisäisesti asettaa itsemme ei minkään näkyväisen eikä näkymättömän rajoitetun voiman, vaan ainoastaan itse totuuden, iankaikkisen armon ja rakkauden palvelukseen.

Näkymätön maailma on täynnä olentoja, jotka ovat ulkopuolella hyvän ja pahan, joilla ei ole samoja moraalisia käsityksiä hyvästä ja pahasta kuin meillä ihmisillä, mutta jotka mielellään käyttävät ihmisiä välikappaleinaan. He vievät alistuvaisen ihmisen turmioon, mikä ei suinkaan tapahdu sillä tavalla, että he houkuttelisivat häntä turmion teille, vaan sillä tavalla, että he esiintyen valkeuden enkeleinä houkuttelevat häntä kaikkeen hyvään. Jos ihminen on mietiskelyssään tottunut ajattelemaan esim. Jeesusta, kuvittelemaan häntä personallisena olentona, puhumaan hänen kanssaan ja sanomaan hänelle: „neuvo minulle, mitä minun pitää tekemän”, jolloin hän ehkä vähitellen on kehittynyt jonkun verran selvänäköiseksi, kuinka helppoa on silloin tuommoisen näkymättömän maailman olennon mennä mietiskelijän ajatuskuvaan, käyttää sitä hyväkseen ja antaa neuvoa pahaa aavistamattomalle tottelevaiselle! Jesuiitat ovat alttiit tälle vaaralle sekä mietiskelyohjelmansa että seuransa sisäisen järjestelyn takia.



## V ROSENKREUZILÄISYYS

Siirryimme joogasta puhuttaessa viime kerralla itämailta länsimaihin ja puhuimme eräästä joogajärjestelmästä, joka on tunnettu täällä ainakin vaikutuksiltaan, vaikka sitä tietysti on harjoitettu salassa. Puhuimme jesuitismista ja tänään meidän on määrä puhua eräästä toisesta, aivan toisenluontoisesta joogajärjestelmästä, nimittäin rosenkreuziläisyydestä.

Rosenkreuziläiset ovat aina pysyneet salassa maailmalta ja yleensä sängen vähän tietoja itsestään antaneet. Kuitenkin tiedämme niistä nykyään jonkun verran. Meidän aikanamme on toiminut kohta puolen vuosisataa n.s. teosofinen liike, ja tämän liikkeen herättäjä madame Blavatsky puhui juuri niistä, joita voidaan nimittää rosenkreuziläisiksi, ja siitä, jota voidaan sanoa rosenkreuziläiseksi maailmankatsomukseksi. Madame Blavatsky puhui teosofeista, todellisista jumalviisaista, tiedon ja viisauden mestareista, joita oli kaikkina aikoina ollut ja yhä oli olemassa ja jotka muodostivat salaisen valkoisen looshin eli veljeskunnan, ja teosofiasta eli siitä tietäjien elämän ymmärryksestä, josta hän nyt katkelmia ja ulkopiirteitä antoi teosofisissa opeissa. Jollei teosofisissa piireissä aina ole oltu yhtä selvillä, on ainakin vähitellen kaikille selvinnyt, että nämä tiedon mestarit, joista madame Blavatsky puhui, olivat ja ovat juuri niitä samoja, joita täällä länsimailla on sanottu todellisiksi rosenkreuziläisiksi eli ruusuristi-veljiksi, ja myöskin, että se maailmankatsomus, josta madame Blavatsky teosofisissa opeissaan antoi vähäsen tietoa, on juuri näiden rosenkreuziläisten maailmankatsomus.

Samoin kuin teosofinen liike on koettanut teroittaa maailman mieleen näiden viisaiden ihmisten eli mestarien, näiden todellisten joogien olemassaoloa ja heidän maailmankatsomuksensa joitakuuta pääpiirteitä, samalla tavalla on myöskin ennen silloin tällöin täällä länsimailla yritetty muistuttaa ihmisiä näistä asioista, ja sentähden rosenkreuziläisyys tuli ainakin nimeltään tunnetuksi länsimailla, joskaan ei niin julkisessa muodossa kuin teosofisen liikkeen kautta. Tiedämme historiasta, että nimitys rosenkreuziläiset on nimi, jota on käytetty täällä kristikunnassa puolijulkisesti useamman vuosisadan aikana, mutta kaikki eivät ole tienneet, että sama nimitys oli olemassa, ennenkuin rosenkreuziläisyydestä puolijulkisesti puhuttiin Euroopassa. Vasta teosofisen liikkeen kautta on selvemmin tullut päivänvaloon tällaisia seikkoja.

Nimitystä „rosenkreuziläinen veljeskunta” on käytetty paljon aikaisemmin, kuin niin sanoaksemme profaaniset historioitsijat otaksuvat. He luulevat, että tätä nimeä ruvettiin käyttämään vasta seitsemännellätoista vuosisadalla, sen jälkeen kun eräs professori Johan Valentin Andreae Saksassa kirjoitti ensimmäiset rosenkreuziläiskirjat, jotka ilmestyivät painosta 1600-luvun alussa. Kyllä professori Andreae puhuessaan Rosenkreuzin historiasta sanoo, että hän eli 1300-luvulla, mutta sitä on pidetty kokonaan taruna. Nyt tiedämme kuitenkin, että nimitys „rosenkreuziläiset veljet” ja heidän „imperaattorinsa” eli johtajansa oli käytännössä jo 1300-luvulla. Jo silloin eräässä käsikirjoituksessa mainitaan rosenkreuziläiset veljet, *fratres roseae crucis*, ja heidän imperaattorinsa kreivi von Falkenstein.

Tämä historiallinen tosiseikka antaa tukea teosofiselle käsitykselle mestareista ja adepteista, ja ainakin se tukee sitä mielipidettä, että „rosenkreuziläisillä veljillä” on tarkoitettu samaa kuin nykyaikana teosofisessa liikkeessä „viisauden mestareilla”. Silloin myös ymmärrämme, miksi pitkin aikaa rosenkreuziläiset veljet ovat pysyneet salassa ja vasta nyt antaneet länsimailla vähäsen enemmän tietoa itsestään teosofisen liikkeen välityksellä.

Samantyyppinen yritys antaa tietoa maailmalle salaisen viisauden olemassa olosta ja voittaa joitakuuta opetuslapsia viisauden mestareille tapahtui silloin, kun Christian Rosenkreuz ilmestyi näyttämölle. Hän

perusti Saksassa veljeskunnan tai oikeammin sanoen elähytti uudella tavalla ruusuristiläistä veljeskuntaa. Ja samalla tavalla kuin Christian Rosencreuz työskenteli Saksassa, samoin taas pari vuosisataa myöhemmin (1600-luvulla) Francis Bacon, kuuluisa tiede- ja valtiomies, avasi looshin rosenkreuziläistä veljeskuntaa Englannissa. Jotkut historioitsijat ovatkin senjohdosta arvelleet, että Francis Bacon oli koko rosenkreuziläisen veljeskunnan keksijä ja perustaja, sillä Bacon eli samaan aikaan, kuin professori Andreae kirjoitti Saksassa ensimmäiset ruusuristi-kirjat. Mutta Bacon'in kirjat olivat ilmestyneet vähän varhemmin kuin Andreaen kirjat, ja sentähden on joidenkuiden historioitsijain puolelta otaksuttu, että Andreae oli kirjoittanut omansa varsinkin Bacon'in *The new Atlantis* kirjan nojalla. Asianlaita oli kuitenkin toinen, kuten sanottu; sekä Andreae että Bacon olivat kumpikin rosenkreuziläisiä itse, siis jäseniä esoteerisessa seurassa, joka kauvan ennen heitä oli ollut olemassa.

Emme tahdo viivähtää näissä historiallisissa seikoissa, koska silmämääränämme on puhua rosenkreuziläisestä joogasta, mutta meidän on välttämätön ymmärtää, mitä rosenkreuziläiset olivat, jotta voisimme saada edes jonkunlaisen käsityksen heidän joogajärjestelmästä. Toiselta puolen emme ollenkaan ymmärrä näitä asioita, ellemme jossain määrin syvenny siihen viisauteen ja tietoon, joka yleensä on kaikkien mystillisten liikkeitten takana. Jollemme todella olisi meidän aikanamme saaneet sitä ihmeellistä avainta, jonka madame Blavatsky antoi, jäisivät meille suuremmiksi tai vähemmiksi arvoituksiksi kaikki esoteeriset liikkeet pitkin ihmiskunnan historiaa, niin että ainoastaan se meistä, joka erikoisesti ansiollisena ja armoitettuna olentona olisi itse päässyt näiden veljeskuntien yhteyteen, olisi jonkunverran osannut niitä ymmärtää. Mutta madame Blavatskyn työ, hänen nerokas apunsa on ollut suurimerkityksellinen siinä suhteessa, että nyt voimme menestyksen toivolla käydä käsiksi tuommoiseenkin arvoitukselliselta ja yliluonnolliselta näyttävään asiaan kuin maailman kaikkiin salaisiin liikkeisiin ja seuroihin.

Jos nyt itse asetumme rosenkreuziläisten kannalle ja kysymme, mikä oli heidän erityisenä tunnusmerkkinään, millä tavalla he koettivat Europassa vaikuttaa ihmisiin ja herättää heitä, huomaamme heti, että heidän toimintansa täytyi pakosta olla salainen, sillä vasta meidän päivinämme, teosofisen liikkeen aikana on saatu puhua vapaasti ja julkisesti totuuden etsimistä koskevista asioista. Ennen odottivat polttoroviot, kidutuskammiot, vankilat tai muu kauhea vaara sitä ihmistä, joka yritti puhua jotain totuudesta. Perin luonnollisista syistä olivat siis ajattelevat ihmiset, jotka etsivät totuutta ja jotakin tiesivät, pakoitettuja pitämään tietonsa salassa tai ilmoittamaan sen salaperäisissä muodoissa tai vain uskotuille ystäville.

Europassa koetti kristillinen kirkko pitkin keski- ja uutta-aikaa (ja koettaa yhä) kääntää ihmisten mieltä Jumalan puoleen, niinkuin se itse sanoi. Se tarjosi ihmisille henkistä totuutta, mutta tiedämme, ettei kirkko koskaan ole kaikkia tyydyttänyt. On aina ollut ajattelevampia ihmisiä, jotka ovat sanoneet: „kirkot ja uskontokunnat esittävät symbooleja tai väittävät jyrkästi: näin on ja tähän pitää uskoa, — jos tähän uskot, olet onnellinen ja joudut hyviin väleihin Jumalan kanssa.” Mutta nämä ajattelevammat ihmiset eivät tyydy tähän, vaan kysyvät: „miksikä näin on? Pitäisi todistaa, että on, niinkuin väitetään. Miksikä ei saa ajatella asioita ja käyttää järkeään?? Jos taas käytän järkeäni, käy tuo symboli ja tuo opinkappale järjettömäksi silmissäni!” Nämä ihmiset ovat siis jääneet kirkon ulkopuolelle. Olisiko heidän myös pitänyt jäädä ilman apua ja vastausta kysymyksiinsä? Ei, sillä maailmassa on aina ollut todellista tietoa ja viisautta ja niitä, jotka sitä tietoa ja viisautta edustavat. Totuutta etsivien, viisautta janoavien ihmisten takia on sentähden tietäjien puolelta silloin tällöin tehty yrityksiä tarjota auttavaa kättä. Semmoinen yritys oli rosenkreuziläisen veljeskunnan toiminta Europassa.

Keskellä verrattain pimeätä aikaa, jolloin vain tuli uskoa sokeasti ja antautua tunteihinsa, nämä veljet salassa opettivat ja vaikuttivat, pitivät silmänsä auki, houkuttelivat luoksensa niitä ihmisiä, jotka kysyivät ja sanoivat heille: „ihminen on järkevänä olentona oikeutettu kysymään ja etsimään totuutta, hänen ei tarvitse mitään ottaa valmiina eikä hyväksyä umpimähkään edeltäkäsän.”

Ja kun silloin totuuden etsijä tiedusteli heiltä, voiko hän myöskin saavuttaa tietoa ja vastausta kysymyksiinsä, vastasivat salaperäiset veljet: „tietäminen on ihmisen päämäärä, samoin kuin löytäminen on

hänen mahdollisuutensa ja etsiminen hänen tehtävänsä. Ihmiskunta on elänyt jo tuhansia vuosia, sillä on ollut monenlaisia uskontoja, ja kaikissa uskonnoissa on ollut ihmisiä, jotka ovat kyselleet. Luuletko, että elämä ja totuus ovat näitä ihmisiä hyljänneet? Luuletko, että Jumala ei ole kuullut heidän rukouksiaan? Luuletko, että Jumala on hyljännyt ihmiset, ennenkuin kristinusko tuli maailmaan? Luuletko, että nyt äkkiä umpimähkään tarjotaan ihmisille pelastusta tietämättömyydestä ja pahasta. Ei, ei. Ihminen on aina ollut ihminen, ja se joka on tahtonut olla ihminen, hän on kysynyt ja etsinyt, eikä elämä ole asettanut kuin yhden ehdon ihmisen etsinnälle, vaikka se ehto useimmiten on jäänyt unohduksiin juuri uskonnoilta, jotka puhuvat pelastuksesta ja autuudesta ja vastauksen antamisesta kaikkiin kysymyksiin. Kun nyt täällä kristikunnassa kuulet, mitä papit ja piispat opettavat, saat heti tietää, että sinun täytyy uskoa niin ja niin. Mutta sitä ainoata ehtoa, minkä elämä itse ja Jumala on asettanut jokaiselle ihmiselle, joka etsii ja kysyy ja tahtoo tietoon päästä, sitä he eivät ole huomanneet. Mikä se ehto on? Se on: sinun pitää elää niinkuin ihminen, joka etsii totuutta, jolle totuus on kallein kaikesta ja joka rakastaa tuntematonta Jumalaa, – sinun pitää elää niinkuin ihminen, joka on sielullinen ja henkinen olento. Kas siinä ainoa ehto, minkä elämä asettaa. Jos etsit, etsi elämälläsi. Elä niin, että tunnet: nyt minä etsin.”

Tämä oli rosenkreuziläisten ensimmäinen neuvo ja oppi. He asettuivat siis, niinkuin nyt sanoisimme, tieteelliselle kannalle. He olivat tiedemiehiä, eivätkä uskovaisia. Maailma uskoi, se kävi kirkkoissa ja rippituoleissa, se rukoili polvillaan eikä ajatellut, – enimmäkseen se ei ajatellut. Rosenkreuziläiset neuvoivat ihmisiä ajattelemaan ja elämään, niinkuin ajattelijan tulee. He asettuivat yleismaailmalliselle kannalle. Se oli äärettömän ihmeellinen ja merkille pantava sysäys täällä länsimailla. Keskellä kirkkoa, joka oli ahdasmielinen ja dogmatismiin vaipunut, rosenkreuziläiset olivat vapaamielisiä, puhuivat Jumalasta ja totuudesta aivan toisella tavalla, huolettomasti, intohimottomasti, rauhallisesti. Ei Jumala ollut kieltänyt ketään häntä etsimästä, ei totuus ollut millään tavalla mustasukkainen itsestään. Jumala tarjoutui ihmiselle, totuus itse huusi: tule etsimään. Mutta ihmisen tuli silloin todella etsiä, ei ottaa valmista toisilta, vaan etsiä sielunsa ja henkensä ja ruumiinsa koko voimalla. Hänen piti olla totuudenetsijä. Tähän tämmöiseen sisältyi koko elämänohjelma. Elämä ei ollut mitään muuta kuin totuuden etsimistä. Ken tahtoi tulla Jumalaa tuntemaan, hänen oli totuutta etsittävä.

Mikäli rosenkreuziläiset kirjoittivat oppejansa muistiin – ja rosenkreuziläisiä käsikirjoituksia sanotaan olevan paljon, esim. kirjoituksia, joita Christian Rosencreuz oli sanellut opetuslapsilleen samoin kuin toisten rosenkreuziläisten imperaattorien saneluja, – tekivät he sen symbolistisessa muodossa. Sen perästä kun professori Andreaen ensimmäisten kirjojen kautta rosenkreuziläisyyden nimi tuli tunnetuksi Euroopassa, on kirjoitettu ja julkaistu painosta joukko senhenkisiä kirjoja, joissa niinkään on käytetty symbolistista kirjoitustapaa. Nämä kirjailijat käyttivät paljon n.s. alkemistista terminologiaa. Jotkut oppineet historioitsijat ovat sen johdosta sekoittaneet yhteen rosenkreuziläisyyden ja alkemian ja sanoneet, että rosenkreuziläiset olivat alkemisteja.

Mitä olivat alkemistit? He olivat kullantekijöitä, kemistejä, jotka olivat keksineet, millä tavalla alempia metalleja muutetaan kullaksi. Heille olemme nauraneet, mutta suurimmat kemistit meidän ajanamme myöntävät, että alkemistien unelma ei ole tainnut olla perätön, sillä kyllä vielä päästään siihen, että voidaan muuttaa lyijy kullaksi. Se on kemisteiltä onnistunutkin jo, mutta tulee niin kalliiksi, ettei sitä ole mitään käytännöllistä hyötyä. Nyt on itse asiassa historiallisia todistuksia siitä, että alkemistit uudella ja keskiajalla todella suorittivat tämän „transmutatsioonin” eli halvempien metallien muutoksen kullaksi. Jollemme tahdo olla umpisokeita ja ahdasmielisiä materialisteja, jollemme tahdo epäillä keisarien ja ruhtinaiden y.m. ansiokkaiden ihmisten todistusta, täytyy meidän kumartua historiallisten tosiseikkojen edessä ja myöntää, että todella on ollut alkemisteja, s.o. kullantekijöitä. Mutta alkemia on kuitenkin erikoinen spesiaali ala salaisia tieteitä. Se ei ole samaa kuin rosenkreuziläisyys. Kaikki alkemistit eivät suinkaan olleet rosenkreuziläisiä. Tietysti oli rosenkreuziläisiä, jotka olivat alkemisteja tämän sanan kemiallisessa merkityksessä, mutta kaikki rosenkreuziläiset eivät tietenkään olleet alkemisteja. Kuitenkin he käyttivät alkemistista symboliikkaa ja sanontatapaa, silloin kun he esittivät omia asioitaan.

Kun rosenkreuziläiset tahtoivat kirjoissaan kuvata jotain, eivät he voineet puhua asioista suoraan ja peittelemättä, sillä silloin ei heidän kirjoistaan olisi ollut kellekään mitään hyötyä, – ne olisi heti poltettu, ja tekijät olisi poltettu siinä ohessa. He käyttivät, kuten mainittu, alkemistista sanavarastoa, mutta tietysti kaikki ne, jotka siihen aikaan etsivät totuutta ja joilla vähänkään oli vihiä etsimisen mahdollisuuksista, saattoivat ymmärtää rosenkreuziläisiä teoksia. Kullakin ajalla on oma terminologiansa. Jos luemme esim. jonkun madame Blavatskyn kirjan tuntematta teosofisia sanontatapoja, emme heti ymmärrä sitä, se vilisee sanskritin- ja kreikankielisiä termejä; tavallinen nykyaikainen ihminen, joka uteliaisuudesta lukee teosofiaa, joutuu ymmälle ja sanoo: „Eihän tuosta pääse kukaan selville. Mitä on praana ja brahma ja aalaja ja augoeides j.n.e.?” Ainoastaan harras totuuden etsijä jaksaa ottaa selvää asioista ja termeistä ja huomaa, että uudet sanat tuovat mukanaan uusia ajatuksia.

Samalla tavalla oli silloin, kun oikea totuudenetsijä sai käsiinsä rosenkreuziläisten kirjoja ja niistä löysi kaikenlaisia ihmeellisiä nimityksiä; ei hän siitä väsähtänyt eikä hämmästynyt, vaan mietti ja mietti ja sai ehkä lopulta kuulla joltakin ystävältään sattumalta, mitä toinen tai toinen nimi merkitsi. Rosenkreuziläisissä kirjoissa puhuttiin esim. paljon „viisauden kivistä”, filosofien kivistä, *lapis philosophorum*. Utelias ei olisi päässyt tietämään, mitä hullutusta se on, mutta oikea totuuden etsijä olisi miettinyt asiaa ja lopulta olisi sattumalta joku ystävä hänelle sanonut: „ihminen itse on se viisauden kivi, jota on etsittävä, sillä ihmisessä itsessään on totuus, lapis philosophorum on jokaisessa ihmisessä. Sinun pitää itsestäsi etsiä filosofien kivi. Se on sama kivi eli kallio, josta Jeesus Kristus sanoi, näyttäen Pietaria: „tämä on se kallio, johonka minä kirkkoni rakennan.” Pietari oli silloin juuri lähestymässä filosofien kiveä, täydellistä ihmistä itsessään, ja Kristus viittasi siihen – tämän Pietari kyllä ymmärsi – sanoessaan: „sinussa on se kallio, johon minä kirkkoni rakennan.” Kristus ei rakenna mitään muuta kirkkoa kuin sen, joka on olemassa ihmisessä itsessään, ja sen kirkon muodostaa täydellinen ihminen.”

Kun totuudenetsijä sai tämän pienen viittauksen, hän sanoi ystävälleen: „aivan niin, sitä olen aavistanut, täydellistä ihmistä minun pitää etsiä, ja se on minussa itsessäni.” „Niin”, sanoi silloin ystävä, „se on myös sinun ulkopuolellasi. On ihmisiä sinun ulkopuolellasi, jotka osaavat sinua neuvoa ja opastaa, mutta sinä et löydä niitä, ennenkuin olet löytänyt viisauden kiven itsessäsi. Sillä et näe viisauden kiveä toisessa ihmisessä, jollei se ole sinussa itsessäsi, jollei se ikäänkuin soinnahda vastaan, kun tapaat toisen, jossa se on.”

Saatuana asioista näin paljon vihiä etsijä ymmärsi, että rosenkreuziläisten kirjojen symboliikka oli, niinkuin nyt sanoisimme, tieteellistä laatua, yleispätevää ja yleisinhimillistä laatua. Rosenkreuziläiset olivat valinneet semmoisen symboliikan, joka mahdollisimman vähäsen antoi aihetta ahdasmieliseen tai uskonnolliseen väärinkäsitykseen. Kaikki uskonnolliset opit ja selitykset asioista, jotka koskevat ihmisen sielua, ovat säännöllisesti antaneet aihetta ahdasmielisiin ennakkoluuloihin, mutta rosenkreuziläiset, jotka olivat tästä selvillä, valitsivat vertauskuvaston, joka oli mahdollisimman personaton. Sentähden he vain piirsivät kuvioita ja puhuivat alkemistein tavalla suolasta, tulikivistä, elohopeasta j.n.e.

Totuudenetsijä tuli vähitellen ymmärtämään, että „suola” esim. tarkoitti ihmisen näkyväistä, fyysillistä ruumista. Sen piti olla suolana, niinkuin Jeesus Kristuskin sanoo opetuslapsilleen evankeliumissa: „te olette maan suola”, te olette tämän fyysillisen maailman suolana, teidän täytyy olla ihmisiä sanan varsinaisessa merkityksessä, ajattelevia järkiolentoja.

Totuudenetsijän ei myöskään ollut vaikea vähitellen ymmärtää, että koko alkemiallinen prosessi, alempien metallien transmutatsioni hopeaksi ja kullaksi, oli tapahtuva ihmisen sisällä. Kun hän tutki itseään, oli hänessä oikeastaan kaikista enimmänsä epäjalvoja, halvempia metalleja. Hänen intohimonsa ja tunteensa, hänen itsekkäät ajatuksensa, miltei kaikki se, mistä hänen persoonallisuutensa ja fyysillinen olentonsa oli kokoonpantu, oli kyhätty epäjaljoista metalleista. Pitikö hänen ne heittää pois? Mitä olisi silloin jäänyt jällelle? Hänenhän olisi pitänyt tappaa itsensä! Ei se voinut olla niin, ei ihmisen sillä tavalla pitänyt hukuttaa itseään. Ainoa järkevä ratkaisu oli, että epäjalot metallit muutettiin jaloksi metalleiksi. Hänelle oli siis

selvinnyt etsimisen ohjelma. Se oli yleispätevä ja yleisinhimillinen tieteellinen ohjelma. Hänen piti elää niin, että mikä hänessä oli epäjaloa, se muuttui kullaksi.

Silloin oli luonnollista, että etsijä kysyi, millä tavalla hän saattoi suorittaa tämän transmutatsiooniprosessin. Ehkä hän itse keksi keinoja, mutta luultavampi oli, että joku rosenkreuziläinen ystävä „sattumalta” antoi hänelle seuraavan neuvon: „Ihmisen ajatus on merkillinen taikakeino hänen kädessään. Sinä voit oppia oikein ajattelemaan, ja ajattelemalla voit muuttaa itsesikin ja luoda itsestäsi uuden ihmisen.”

Ja salaperäinen vieras saattoi selittää hänelle edelleen: „sinun tulee ajatella ruusua ja ristiä. Ristissä on ihmeellinen taika. Risti on kuolema ja myöskin ikuisen elämän lupaus. Risti on ihminen. Levitä käsivartesi, niin olet risti. Henki on sinussa ristiinnaulittu lihaan. Mutta juuri sen kautta, että henki on sinussa ristiinnaulittu lihaan, on myöskin annettu lupaus sinulle, että kuoleman ristiä voi muuttua ylösnousemuksen ja iankaikkisen elämän ruusuksi. Sinun tulee ajatella, että itse olet risti ja kannat ristiä ja että kaikki muut ihmiset ovat ristejä ja kantavat ristejä. Jotta voisit muuttaa epäjalot metallit itsessäsi jaloiksi, täytyy sinun rakastaa. Rakkaus on ainoa suuri keino, joka muuttaa alemmat metallit jaloiksi, ja rakkaus on sinussa kehittyvä ja kasvava. Kun ajattelet ristiä, ajattele niitä vieraita ihmisiä, jotka ovat sinusta kaukana, vieraita ihmisiä, jotka tietämättään kantavat olemassaolon ristiä – nauttivat pikkuisen, mutta enimmäkseen kärsivät, – ajattele, että he ovat kaikki sääliä olentoja, jotka kaipaavat myötätuntoa ja apua. Sinun on helppo ajatella niitä ihmisiä, jotka asuvat kaukana toisissa maissa ja heidän vaivojaan! Mutta kun kuvittelet ja ajattelet heitä, tunnet rakastavasi heitä. Sitten tulevat vuorossa lähellä olevat ihmiset. Samoinkuin ikkunasta katsoessasi ulos et näe omaa taloasi, vaan toiset talot, jotka ovat kauempana, samalla tavalla et myöskään voi ajatellessasi alkaa niistä ihmisistä, jotka ovat lähelläsi, vaan tulee sinun ensin ajatella niitä, jotka ovat kaukana. Silloin huomaat, että sinun on helppo sääliä heidän surujaan ja rakastaa heitä. Kun täten totut sielussasi tuntemaan sääliä, myötätuntoa ja ymmärtämystä, ajattele niitä ihmisiä, jotka ovat sinun lähelläsi, joiden kanssa joka päivä elät, jotka vaivaavat sinua kaikenlaisilla heikkouksilla ja pikkumaisuuksilla, joiden kanssa joudut epäsopuun, – ajattele niitä, jotka sinua piinaavat ja joita sinä piinaat! Katsele heitä, niin huomaat, että hekin ovat kaikki ihmisiä. Kaikki he kantavat ristiä, kärsivät, vaeltavat pimeässä, pahassa ja synnissä, ja kaikki he ovat ihmisiä, joilla on sydän, vaikka eivät tiedä, mitä se kaipaa. Heidän sydämensä kaipaa onnea, autuutta, hyvyyttä, rakkautta. Monet sanoisivat, etteivät kaipaa mitään, mutta heidän inhimillinen sydämensä kaipaa jotakin, sillä he ovat ihmisiä eivätkä tule toimeen ilman sitä ikävää, joka on ihmissydämessä. He kaipaavat kauneutta, oikeutta, hyvyyttä, totuutta, rakkautta, kaikkea sitä, mitä eivät näe tässä maailmassa, jossa on vain epätäydellisiä olentoja. Ajattele heitä kaikkia. Ajattele, että jonkun ajan kuluttua he joutuvat kuoleman toiselle puolelle. Mitä silloin tunnet itsessäsi? Omantunnon soimauksia. Liian myöhään sanot itsellesi: oi, jos sentään olisin voinut osoittaa heille sitä hyvyyttä, rakkautta, ymmärtäväisyyttä ja anteeksiantoa, jota joskus sydämeni oli tulvillaan. Jos tällä tavalla ajattelet, kuinka kaikki ovat ihmisiä, sinua lähellä, silloin muistaessasi heidän kuolevaisuuttaan sinä todella ajattelet, että parasta olisi, jos voisit olla kaikille niin hyvä kuin mahdollista. Ja kun näin ajattelet joka päivä, kasvaa sinussa huomattavasti rakkaus. Kun menet ulkopuolelle itseäsi ristinkantajana, olet itsekin olento, joka ikävöit, mutta joka tosiaankaan et ole niin ansiokas, että voisit asettaa toiselle mitään vaatimuksia. Huomaat päinvastoin, että sinun tulee olla kiitollinen kaikesta. Kun näitä asioita säännöllisesti mietiskelet, tapahtuu sinulle, että ristiisi puhkeavat ruusut. Ruusut ovat rakkaus, ruusut ovat kauneus, ruusut ovat elämän ihana tuoksu, elämän ilo ja onni, ja sitä myöten kuin ne puhkeavat sinun sydämessäsi, saavutat ikävöimäsi olotilan.”

Rosenkreuziläisessä veljeskunnassa oli viisi sääntöä jäsenille. Ensinnäkin jokaisen veljen tuli olla lääkäri, jokaisen tuli parantaa toisia ihmisiä ja auttaa toisia, ottamatta mitään maksua. Tämä ei ollut muodollinen ohje, vaan tarkoitti sitä, että tosi rosenkreuziläisen toiminnan motiivina oli rakkaus. Toisessa säännössä sanottiin, ettei kenenkään rosenkreuziläisen veljen pitänyt pukeutua millään erikoisella tavalla, vaan joka maassa sen maan tavan mukaan, ja sillä tarkoitettiin, että hänen ei pitänyt tavoitella maailman kunniaa eikä vetää erikoista huomiota puoleensa. Hänen tuli olla mukana elämässä ihmisten kanssa, kulkea heidän keskellänsä lääkärinä ja auttajana, ilman että ihmisten silmät häneen kiintyivät.

Mutta kun totuudenetsijä oli tätä kaikkea noudattanut ja kun ruusut olivat puhjenneet hänen sydämessään, oli hän myöskin päässyt ymmärtämään rosenkreuziläisten kolmannen säännön. Kerran joka vuosi rosenkreuziläiset veljet kokoontuivat pyhään temppeliin. Tämä pyhän hengen temppeli ei ollut käsin rakennettu. Se oli temppeli näkymättömässä maailmassa. Nuori veli sai kokea, että sitä myöten kun hän oppi rakastamaan, sitä myöten hän loi itselleen ja kasvatti itsessään näkymättömän ruumiin, semmoisen käyttövälineen, jossa hän saattoi liikkua fyysisestä ruumiista riippumatta, silloin kun ruumis makasi horrostilassa. Kun tämä hänen henkiruumiinsa oli luotu ja kuntoonsaatettu, pääsi hänkin mukaan pyhään temppeliin, jossa rosenkreuziläiset pitivät kokouksensa.

Myöskin hän pian ymmärsi neljännen säännön, jonka mukaan jokaisen veljen piti hankkia itselleen niin läheinen ystävä, että hän sille saattoi uskoa rosenkreuziläisen elämänsä salaisuudet. Niinikään hän ymmärsi viidennen säännön, että sadan vuoden aikana kaikki oli pidettävä salassa.

Semmoinen oli rosenkreuziläisten jooga, viittauksiin verhottu, yhä vielä tänäpäivänä salaperäinen ja hämärä.



## VI KRISTILLINEN JOOGA

Kun nyt olemme puhuneet länsimaalaisestakin joogasta, munkkien, jesuiittain ja rosenkreuziläisten järjestelmistä, jää vielä vastattavaksemme kysymys, olisiko joogasta mitään hyötyä nykyajan ihmiselle, olisiko mitään joogajärjestelmää, jota meidän päiviemme kristitty esim. voisi noudattaa. Tähän sanomme heti, että nykyajan ihminen on yhtä suuressa joogaharjoituksen tarpeessa kuin konsanaan menneiden aikojen. Ajatuksen keskittämistä ja n.s. mietiskelyä on jokaisen hyvä, vieläpä välttämätön oppia.

Mutta on olemassa jooga, jota voimme sanoa „kristilliseksi” *par préférence*, vaikka se on kristikunnalle yhtä tuntematon kuin „pakanoille”, sentähden, että syvimät ja suurimmat kristityt mystikot ovat sitä harjoittaneet. Se on tulevaisuuden jooga. Se poikkeaa muista joogajärjestelmistä siinä, että sillä on määrätty edellytyksensä, määrätty *conditio sine qua non*’insa. Tämä edellytys on: ennenkuin voi harjoittaa kristillistä joogaa sanan varsinaisessa merkityksessä, täytyy tuntea Kristus.

Kun sanomme: tuntea Kristus, emme tarkoita sillä, että pitää tutustua kaikkeen, mitä on kirjoitettu eräästä historiallisesta henkilöstä, Jeesus Natsarealaisesta, jota nimitetään Kristukseksi ja joka eli yhdeksäntoista vuosisataa sitten. Emme liioin tarkoita, että on tunnettava kaikkia traditsioneja tai kaikkea sitä, mitä hänestä voidaan sanoa ja selittää okkultisissa piireissä. Emme tarkoita mitään tällaista Jeesuksen Kristuksen tuntemista, joka perustuu kuulemiimme tai lukemiimme historiallisiin tai muihin tosiseikkoihin, vaan Kristuksen tuntemisella tarkoitamme sen Kristuksen tuntemista, jota myös nimitetään mystilliseksi Kristukseksi. Jollemme tunne Kristusta tässä merkityksessä, emme voi harjoittaa kristillistä joogaa.

Kristillinen jooga on kuin kallis helmi, joka on kätkeyty peltoon ja joka on sieltä etsittävä. Jos sentähden laajemmassa merkityksessä puhuisimme kristillisestä joogasta, täytyisi meidän sanoa, että se jakautuu kahteen jaksoon, nimittäin siihen joogaan, joka käy edellä Kristuksen tuntemista, ja siihen varsinaiseen kristilliseen joogaan, joka seuraa Kristuksen tuntemista. Vaikkemme nimittäisikään edellistä jaksoa kristilliseksi joogaksi, niinkuin en minä nyt ole tehnyt, on se kuitenkin semmoinen pyrkimys, jota hyvällä syyllä voimme nimittää joogaksi, mutta voimme sanoa sitä joogaksi yleisessä merkityksessä. Sitä joogaa voi harjoittaa erilaisten järjestelmien mukaan, sitä voi harjoittaa itämaisella tavalla ja länsimaisella tavalla ja monella muulla tavalla. Sillä mikä on tämän ensimmäisen välttämättömän jakson päämäärä? Sen päämäärä on elävän Kristuksen tunteminen. Sentähden tämä ensimmäinen jakso on etsimistä. Sen ei tarvitse olla Kristuksen etsimistä tietoisesti, mutta se on totuuden etsimistä ja jos vielä kiinteämmin sitä määrittelemme, se on Jumalan etsimistä, joka tapahtuu kuoleman uhalla. Se on semmoista etsimistä, joka melkein aina päättyy siihen tunnelmaan ihmisen sielussa, että „jos ei Jumala, totuus, nyt ilmoita itseään, niin minä, joka etsin, en enää elä.” Tämä etsiminen on niin todellista ja vakavaa, että etsijä ei tyydy muuhun kuin totuuteen – taikka sitten hänen elämänsä on hänestä aivan turha. Jollei hän löydä totuutta, ei hän mitään enää tee täällä maan päällä. Jollei Jumala itseään ilmoita hänelle, ei hän tahdo elää. Tämä etsiminen on yleisinhimillistä, ja jos sitä vielä liian vähän harjoitetaan maailmassa, riippuu tämä siitä, että me ihmiset ihmisinä emme ole vielä sen enempää kehittyneet. Me olemme ihmiskuntana vielä siinä asemassa ja kehityskaudessa, että tyydymme muuhun. Emme vielä ehdottomasti pyydä Jumalaa ja totuutta. Me tyydymme olemaan, me alistumme elämään. Jumala tulee vasta sen luo, joka todella taistelee hänen kanssaan, joka sanoo hänelle: „joko täytyy sinun ilmoittaa nimesi, taikka minä poistun näyttämöltä.”

Tämä etsiminen on yleisinhimillinen ja sentähden se ei liioin ole sidottu ikään. Lapsikin voi etsiä ja nuoret ja täysi-ikäiset ja vanhat, kuka tahansa. Jokainen ei voi ryhtyä harjoittamaan joogaa itämaisessa merkityksessä eikä liioin rosenkreuziläistä joogaa tai jesuiittain järjestelmää; pieni lapsi esim. ei voi harjoittaa

mitään määrättyjä mietiskelyjä tai kokeita, mutta hän voi etsiä Jumalaa sillä yleisinhimillisellä tavalla, että koko hänen sielunsa ja henkensä ja ruumiinsa on tässä etsimisessä, hänen elämänsä tai hänen kuolemansa on kysymyksessä.

Sentähden kristillinen jooga varsinaisessa merkityksessään on mahdollinen joka ihmiselle, joka täyttää vaaditut edellytykset, joka etsii sillä tavalla, kuin täytyy etsiä. Mutta huomattaamme: etsimiselläkään ei ole muotoja, sitä ei tarvitse määritellä. Se on tavallisesti meidän aikanamme, ajattelevien ja sivistyneiden ihmisten kesken, etsimistä kaikista uskonnoista ja filosofisista järjestelmistä, kaikilta mahdollisilta tahoilta. Mutta ellei etsiminen ole niin vakavaa, että se on elämän ja kuoleman kysymys, niin totuus ei tule, ei tule Jumala, ei tule Kristus.

Meillä on historiasta tiedossamme tällaisia suuria etsijöitä. Meillä on esimerkkejä kristilliseltä ajalta. Meillä on ensinnä apostoli Paavali, joka oli etsijä sydämestään ja sielustaan. Ensin hän vastusti ja vainosi Kristusta. Sitten äkkiä hänelle ilmestyi Kristus. Ei olisi Kristus ilmestynyt hänelle, ellei hän olisi ollut totuuden etsijä, joka pani henkensä ja sielunsa ja sydämensä alttiiksi. Mutta kun Kristus hänelle ilmestyi, silloin hänen kokemuksensa ei rajoittunut mihinkään unelmiin, vaan hän sai tuntea, kuinka Kristus täytti hänen koko olemuksensa.

Samoin oli – jos ajatellaan toista esimerkkiä – Fransiskus Assisilaisen laita. Hän oli nuori ja rikas, oli ottanut innokkaasti osaa aikansa kultaisen nuorison elämään ja kokenut tämän maailman ihanoituksia. Mutta hän oli tietysti samalla etsijä. Hän oli sielussaan koko ajan etsinyt Jumalaa, maailma ei häntä tyydyttänyt, ja sentähden hänelle yhtäkkiä selvisi, että hänen oli seurattava Jeesusta ja ellettävä, niinkuin Kristus oli elänyt. Hän jätti kotinsa, rikkaat vanhempansa, toverinsa, seuransa, hän jätti rahansa ja kalleutensa. Hän heitti vaatteensakin ja meni torille alastomana ja sanoi: tästä hetkestä antaudun Jumalan palvelukseen, niinkuin tähän saakka olen palvellut mammonaa. Ja sen jälkeen alkoi hänen satumaisen ihana elämänsä.

Ottakaamme vielä kolmas esimerkki. Otamme Leo Tolstoin. Häntä ei ole vielä oikein käsitetty, mutta tiedämme kaikki, että hän oli totuuden etsijä. Hän oli jo vanha mies, kun totuus tuli hänelle elämän kysymykseksi. Hän oli kuuluisa kirjailija, rikas, ylhäinen. Mutta hänelle selvisi, ettei hän tiennyt mitään, ei tuntenut elämää eikä oman elämänsä tarkoitusta. Mitä minun pitää tehdä? hän kysyi itseltään. Ja seurustellessaan venäläisten talonpoikien kanssa, noiden henkisesti heränneiden duhoboorien kanssa, hänelle selvisi Kristus ja Kristuksen opin henki. Ei hän löytänyt henkistä Kristusta personallisuutena, mutta hän löysi Isän Jumalan ja tiesi, että nyt hänen elämänsä vasta alkoi Isän tahdon täyttämiseksi, ja Jumalan valtakunta kirkastui hänelle Jeesuksen Kristuksen opissa. Hänelle selvisi, että kristinusko ei ollut opinkappalejärjestelmä. Eihän kristinusko ollut sitä, että oli kirkkoja, joissa käytiin, ja kaikenlaisia juhlamenoja, joita sanottiin jumalanpalvelukseksi. Sehän oli kaikki kristinuskon ja Kristuksen kieltämistä. Kristus juuri nousi kaikkea hypnotismia ja joukkosuggestionia vastaan, kaikkia muotoja vastaan, hän sanoi, että Jumalaa on palveltava totuudessa ja hengessä. Tolstoi selitti, että kristinusko oli vain uusi elämänymmärrys, uusi siveysoppi, uusi oppi siitä, miten meidän pitää ihmisinä elää tämän maan päällä. Sitä oli hänelle kristinusko. Kaikki ihmiset hänen ympärillään, jotka sanoivat itseään kristityiksi ja uskovaiksi, eivät oikeastaan tieneet mitään Kristuksesta eikä Kristuksen elämän merkityksestä eikä hänen oppinsa sisällyksestä. He vaelsivat kaikki pimeässä kaukana Jumalasta. Mutta Leo Tolstoi näki ihmeellisessä uudestisyntymisessä ja heräämisessä, että ihmisen tehtävä oli toteuttaa Isän tahto ja tulla täydelliseksi, niinkuin Isä taivaissa oli täydellinen. Tämän Tolstoi näki ja nykyaikaisena ihmisenä hän joutui hirmuisiin ristiriitoihin sen kautta, että hän oli ylhäinen ja kuuluisa ja että hänen paras ystävänsä, hänen oma vaimonsa ei häntä ymmärtänyt. Hän kärsi sanomattomasti siitä, ettei voinut olla ja elää, niinkuin hän tiesi, että Isän tahto olisi ollut. Hän oli marttyyri ja pyhimys, ja ainoastaan se, joka hänet henkisesti tunsu, saattoi häntä täysin ymmärtää ja oikein arvostella. Maailmalle hän jäi arvoitukseksi ja salaisuudeksi, mutta ne jotka tietävät, tietävät, että hän oli totuuden etsijä, joka löysi Kristuksen.

Jos vielä otamme neljännen esimerkin omilta päiviltämme, voimme mainita itämaalaisen miehen, joka viime vuosina on esiintynyt Europassakin, joka persoonallisuutensa, saarnojensa ja kirjojensa kautta on tullut tunnetuksi ja kuuluisaksi kristityssä maailmassa ja joka on huomioonotettava ilmiö myöskin teosofisesti katsoen. Tämä on Sadhu Sundar Singh ja hänestä on ilmestynyt suomeksikin elämäkerta, niin että jokainen voi häneen tutustua.

Tämä mies syntyi vuonna 1889 rikkaassa, ylhäisessä sikh-perheessä pohjoisessa Indiassa. Hänen vanhempansa kuuluivat sikhien uskontoon, mutta hyväksyivät myöskin hindulaisen uskonnon, ja tutustuttivat pienestä pitäen poikansa näihin kahteen maailmankatsomukseen, jotka eivät suuresti poikkea toisistaan. Nuorukainen oli totuuden etsijä koko sydämeästään. Hän uskoi isänsä Jumalaan ja saadessaan vähän kuulla kristinuskosta hän samalla tavalla kuin Paavali tunsu inhoa sitä kohtaan. Inho meni niin pitkälle, ettei hän kärsinyt kuulla eikä nähdä kristittyjä kirjoja, vaan isänsä nähden hän repi palasiksi kaikki kodissa olevat kristityt kirjat, raamatut ja muut, kaatoi paloöljyä päälle ja poltti ne. Kristinuskon oli hänen mielestään vaarallinen ja väärä uskonto, jota vastoin sikhien ylväs ja kaunis usko oli oikea.

Mutta Sundar oli totuuden etsijä, eikä hän kauvan tyytynyt siihen, mitä hänelle opetettiin. Hän oli etsijä tässä tarkoitamassamme syvässä merkityksessä, jolle Jumalan täytyy itsensä ilmoittaa, jolle totuus on välttämätön. Tässä nuorena pojassa – hän oli silloin 15-16 vuotta – etsiminen meni niin pitkälle, että hän sanoi Jumalalle, jota hän ei tuntenut: „jos et sinä nyt ilmoita itseäsi minulle, niin minä huomenna tapan itseni.”

Hän oli kasvanut hienossa, ylhäisessä ja rikkaassa itämaalaisessa kodissa, mutta äiti, joka oli todellinen harras uskovainen itämaalaiseen tapaan, oli hänelle aina opettanut, että „hänestä pitää tulla ihminen, joka palvelee Jumalaa.” Äideistä riippuu paljon. . . . Sentähden Sundar Singh pienestä pitäen oli tutustunut hindulaiseen uskonnolliseen kirjallisuuteen; 7-vuotiaana hän osasi ulkoa erään kirjan ja kohta perästä hän tutustui toisiin pyhiin kirjoihin, niin että hän oli aivan kuin pieni oppinut jo lapsena.

Kun hän nyt etsijän tuskassa sanoi Jumalalle: „en enää jaksa enkä kestä, vaan lähdän pois tästä elämästä, jollet sinä näytä itseäsi”, ja kun hän oli tunnin verran viettänyt yhtämittäisessä mietiskelyssä ja rukouksessa, niin äkkiä valo täytti huoneen. Sundhar etsi katseellaan, mistä valo tuli, – mutta se ei tullut mistään, vaan täytti huoneen, ja hänen ihmetellessään ilmiötä, katso, Jeesus Kristus ilmestyi hänelle valosta ja sanoi: „miksikö minua vainoot? Minä olen tullut antamaan rauhaa ja totuutta ihmisille, olen tullut pelastamaan ihmiskuntaa. Tule sinäkin minun omakseni.” Ja kun nuori Sundhar tämän näki ja kuuli, täytti sanomaton ja ylimaailmallinen rauha hänen sielunsa: hän nousi ylös uudesti syntyneenä ihmisenä. Hän oli oppinut tuntemaan Kristuksen. Hän oli omassa hengessään tullut tietoiseksi mystillisestä Kristuksesta, samalla kun hän Paavalin tavalla oppi tuntemaan Jeesuksen Kristuksen ulkonaisesti. Sundar on perästäpäinkin nähnyt Jeesuksen Kristuksen ja monta kertaa toisessa maailmassa keskustellut hänen kanssaan, mutta tällä ensimmäisellä kerralla Kristuksen ilmestyminen hänelle fyysisesti aiheutti hänen uudesti synty misensä ja heräämisensä.

Yhdeksän kuukautta Sundar vielä oli isänsä kodissa ja koetti vaikuttaa omaisiinsa, mutta nämä pelästyivät ja kauhistuivat sitä hirmuista häpeätä, että vanhasta hienosta sikh-suvusta lähtisi kristittyjä, ja niin he lopulta ajoivat Sundarin pois kodistaan ja pistivät myrkkyyä hänen eväskonttuunsa, sillä heidän mielestään oli parempi, että hän kuolisi, kuin että hän tuottaisi häpeää perheelle. Sundar oli kuoleman kielissä, mutta parani ja jäi elämään ja sen perästä – tämä tapahtui 1904 – hän on yksinomaan tehnyt työtä Kristuksen puolesta ensin Indiassa ja Tibetissä ja sitten muutaman vuoden aikana ympäri maailmaa kristillisissä ja kirkollisissa piireissä.

Hän esiintyy todella kuin uusi apostoli Paavali. Kun itämaalaisesta tulee Kristuksen seuraaja, on hänen elämänsä Kristuksen kaltainen. Hän on kuin elävä opetus kaikille länsimailla. Hän on kuin suuri valo, joka

kulkee kristikunnassa. Missä hän kulkee, siellä saavat toiset huomata: „olemme kuin epätodellisia olentoja, emme tiedä Kristuksesta mitään, käymme kirkoissa ja rukoilemme, mutta emme tunne Jumalaa ollenkaan.”

Sundar Singh on todellinen ihminen, joka on saanut kokea ja kärsiä kaikkea, mitä ihminen voi maan päällä kärsiä, ja monta kertaa on ollut lähellä tulla tapetuksi Indiassa ja Tibetissä alkuperäisten ihmisten keskellä, mutta hirmuisten kärsimysten ja puutteiden jälkeen aina pelastunut. Ja hän vakuuttaa, että Jeesus Kristus on hänet pelastanut, lähettänyt enkeleitä häntä auttamaan tai esiintynyt itse hänelle ja täyttänyt hänen sielunsa sillä sanomattomalla yliluonnollisella rauhalla, joka lähtee Hänestä. Sundar Singh on meille meidän omina päivinäme esimerkki totuuden etsijästä, joka on löytänyt Jumalan.

Jos ajattelemme näitä neljää ja kaikkia toisia Jumalan etsijöitä, voimme sanoa, että he ovat löytäneet totuuden ja tuntevat elävän Kristuksen. Sentähden heidän elämänsä voi ja sen täytyy olla kristillistä joogaa. Jotta heidän elämänsä ei menisi hukkaan, jotta se ei pettäisi itseään, täytyy heidän elää kristillistä joogaa, sillä se ihminen, joka on löytänyt Jumalan ja elävän Kristuksen, hän astuu kristillisen joogan tielle.

Minkälainen on nyt tämä jooga? Saadaksemme edes jonkun käsityksen elämästä, johon kristillinen jooga johtaa, ajatellaamme sitä inhimillistä olotilaa, joka usein otetaan vertauskuvaksi, kun tahdotaan kuvata uskon mystillistä elämää, – nim. avioliittoa, todellista avioliittoa, joka perustuu rakkauteen.

Vertauksessamme puhumme nyt tavallisesta ihmisestä: ihminen kaipaa rakkautta, kaipaa ystävää, jolle hän voi itseensä antaa, ja hän etsii tällaista elämän toveria joko tietämättään tai tietäen. Jos hän tietämättään etsii, on hänen mielentilansa odottava. Hän ei silloin heittäydy minkäänlaisiin rakkausseikkailuihin, hän ajattelee ja tuntee sielussaan, että joskus kai tulee semmoinen ihminen, joka on ikäänkuin hänelle luotu, jota hän rakastaa. Jos hän taas tietoisesti etsii, kulkee hän ehkä ihmisestä toiseen, koettaa rakastua toiseen ja toiseen ja ajattelee jokaisesta: olisikohan tuo se, jota minä voisin rakastaa? Tulee sitten hetki kummankin elämässä, tulee ennemmin tai myöhemmin, – jos ei se tule ollenkaan tässä elämässä, niin se tulee jossain toisessa ruumistuksessa, – tulee hetki, jolloin hän tapaa sellaisen ihmisen, joka herättää hänen sydämensä rakkauden, ja hän tuntee, että nyt kohtalo astui hänen elämänsä tielle. Jos hän silloin ei voita sitä, jota hän rakastaa, jos hänen täytyy kieltää itsensä, on hän siinä tavallaan onnellisessa asemassa, ettei voi muuta kuin kätkeä rakkautensa sielunsa syvyyteen ihanana helmenä ja pitää sitä koskemattomana ja pyhänä. Jos taas tapahtuu niin, että hän voittaa toisen vastarakkauden, silloin alkaa uusi elämä näille molemmille. Silloin he tekevät liiton ja silloin heillä on enemmän elämän mahdollisuuksia, mutta samalla suurempi vastuunalaisuus. He eivät aina ymmärrä, ihmiset, jotka tekevät rakkausliiton, että rakkaus on kallis helmi, jota on suojeltava ja pidettävä pyhänä ja kätkevä. Sitä ei saa torilla näyttää toisille. Se on pidettävä kauniisti kätöksessä. Nämä ihmiset, jotka rakastavat toisiaan, saavat oppia, että heidän yhteiselämänsä vaatii erikoista rakkaudentaitoa, rakkauden joogaa, sillä jolleivät he pidä pyhänä rakkauden taitoa, muuttuu heidän elämänsä onnettomaksi, vieläpä helvetiksi. He alkavat vihata toisiaan, sillä viha on rakkauden toinen napa. Jos he sitävastoin ymmärtävät, että rakkaus on kallis helmi, jota tulee vaalia ja suojella, niin heidän onnensa ei ainoastaan pysy, vaan kasvaa, puhdistuu, kirkastuu.

Sama on nyt laita Jumalan etsijän, joka löytää elävän Kristuksen. Ei ole syyttä verrattu Jumalan tuntijan uutta elämää avioliittoon, sillä siihenkin tarvitaan taitoa, jotta elämä kasvaisi eikä kuihtuisi. Ei riitä, että ihminen pitää suhdettaan Jumalaan pyhänä, hänen täytyy antautua elävälle mystilliselle Kristukselle kokonaan, ainiaksi, uskollisesti, ja sitä hän ei kykene tekemään ilman joogaa.

Mikä on silloin se uusi ihmeellinen joogan muoto, jota käyttää ihminen, joka on Jumalan löytänyt? Siitä joogasta olemme kaikki kuulleet enemmän kuin kylliksemme, olemme jo pienestä lähtien tottuneet siitä itsekin puhumaan, mutta emme ole tietäneet, että se on mikään jooga. Se jooga on rukousta sanan todellisessa merkityksessä, keskustelua Jumalan kanssa.

Rukous on sitä, että ihmisen henki aina on yhteydessä Jumalan eli Kristuksen kanssa eikä hetkeksikään unohda taivaallista Isäänsä. Rukous on äänetöntä. Joissakin tilaisuuksissa ihminen voi käyttää sanoja; jos hänen sielunsa joutuu suureen tuskaan esim., silloin hän voi sanoilla kääntyä Jumalan puoleen, ja Isä, joka on taivaissa, kuulee hänen rukouksensa. Mutta yleensä hänen sielunsa on hiljaisessa rukous-mietiskelyssä. Tämä on se jooga, joka on välttämätön sille ihmiselle, joka on Jumalan löytänyt, jonka hengessä Kristus on herännyt. Sentähden se on kristillinen jooga.

Tässä jooga-elämässä Jumalan eli Kristuksen yhteydessä on kolme jaksoa. Ne ovat tavallaan yhtä, kulkien rinnatusten samassa ajassa. Ne voivat myöskin seurata toisiaan ajassa ja jonkun verran aina kulkevat jaksottain, kuitenkin niin, että ensimmäinen jakso on aina ensimmäisenä ja viimeinen viimeisenä, mutta keskimäinen voi olla mukana koko ajan.

Näistä kolmesta jaksosta on ensimmäinen siinä, että Kristuksen tuntija saa kokea personallisuuden arvon. Se on yksilöitymisen jakso. Jos ihminen harjoittaessaan joogaa toisessa tai toisessa muodossa, etsiessään totuutta sieltä tai täältä ja eläessään maailmassa mukana oppii sekä ihmisiltä että yhteiskunnalta ja muodostuu niin sanoaksemme joukko-olennoksi, joukkosielun osaksi, saa hän sitä vastoin, niin pian kuin hän on löytänyt Kristuksen, ensimmäiseksi tehtäväkseen itsenäistyä. Hänen täytyy tulla omaksi itsekseen. Hänen täytyy heittää pois itsestään kaikki, mikä ei ole häntä itseään. Mikään vieras ei häntä enää auta. Hän oppii uudestaan arvostelemaan kaikkea sitä, mitä ihmiset nimittävät hyväksi ja pahaksi, oikeaksi ja vääräksi, sillä hän ei enää keltään kysy, kuinka joku asia on, mikä on oikein ja mikä väärin, vaan hän on itsenäinen personallisuus. Kaukana siitä, että ihminen, joka totuuden löytää, kadottaisi jollakin tavalla itsensä, hän päinvastoin itsensä löytää. Kaukana siitä, että hän tulisi „lampaaksi suuressa lammaslauressa”, hän päinvastoin nousee kerrassaan pois lampaan tilasta ja pikemmin tulee itse paimeneksi. Hän itsenäistyy.

Onhan hän ennenkin jo voinut tätä oppia. Ehkä hän jo ennen uskalsi taistella koko maailmaa vastaan sen puolesta mitä piti oikeana, ehkä hän uskalsi olla oma itsensä, vaikka maailma tuomitsi hänet huonoksi ja syntiseksi! Ehkä – ja silloin hän on pitemmällä tiellä Jumalan luo kuin se, joka on koettanut noudattaa kaikkia maailman sääntöjä. Ja jos hän ei ole sitä oppinut, ennenkuin hän Jumalan löysi, niin hän oppii sen välttämättä nyt, sillä nyt se on hänen velvollisuutensa ja tehtävänsä ja elämänsä. Hän määrää, millä tavalla Jumalaa palvelee ja mikä on oikein ja väärin, ja hän määrää, kuinka kaikissa asioissa pitää olla, hän määrää sen itselleen, ja koska hän ei enää ole tavallinen ihminen, hän voi määrätä sen toisille. Hän kulkee kuin enkeli elämän läpi ja hänen esimerkinsä näyttää toisille tietä.

Sitten on toinen jakso hänen elämässään ja se on: kaikki tieto on hänen hankittava, kaikki tieto elämästä ja kuolemasta, näkyväisestä ja näkymättömästä maailmasta, kaikki tieto luomisesta, ihmisen alkuperästä ja ihmiskunnan historiasta. Kaikesta siitä, josta puhutaan uskonnoissa ja pyhissä kirjoissa ja esim. kristikunnassa sanotaan: „usko näin, sillä näistä asioista ei voi mitään tietää, ihmisten pitää vain uskoa”, – kaikkesta tästä hänen tulee hankkia tietoa, ei kirjoista, ei toisilta, vaan omaa, ensikäteistä, itsesaavutettua. Jumalan tuntijan on ratkaistava kaikki probleemit. Hänen pitää uudestaan luoda koko maailma ja luoda itselleen tieto koko maailmasta. Hänen pitää olla mukana silloin, kun ihminen syntyy eläimestä ja eläinkunta kasvikkunnasta, kaikki hänen pitää itse nähdä ja tutkia, mitään hän ei umpimähkään usko. Hänen pitää tutkia, onko olemassa elämää kuoleman jälkeen ja onko olemassa enkeleitä. Se on hänen velvollisuutensa, se on hänen tehtävänsä. Hän ei enää ole, niinkuin ihmiset muuten ovat. Hän on toisenlainen olento. Suuremmat tuskat ja kärsimykset avautuvat hänelle, suuremmat ihmeet ja ilot.

Ja kun hän tätä kaikkea tietoa etsii, on vielä kolmas jakso hänen elämässään, josta meillä on aavistus vain, hämärän hämärä ennakolta tieto. Siitä jaksosta meillä on esimerkkinä oikeastaan vain Jeesus Kristus. Se kolmas on kaiken täyttymys, ihmishengen riemuvoitto, elämän jumalallinen apoteoosi. Ihminen on silloin Isän edustaja maan päällä. Ken hänet näkee, näkee Isän. Hänelle on silloin annettu kaikki valta maan päällä ja taivaissa, hän on Jumalan ainokainen Poika, hän rakastaa niinkuin Isä, hän antaa anteeksi niinkuin Isä, hän lahjoittaa elämää ja ylösnousemusta niinkuin Isä.